VIENYBĖ

LITHUANIAN DAILY

Mes esame verčiami daugiau pagalvoti apie savo krašto apsaugą, kad bet koks priešas būtų sulaikytas keliolika šimtų mylių nuo mūsų žemės pakraščių, – U.S.A. Prezidentas F. D. Roosevelt.

LII. METAI 25 (317) N. BROOKLYN, NEW YORK, PIRMADIENIS, 1938 M., SAUSIO-JANUARY 31 D. KAINA 3 CENTAI

New York Public Library 470 Fifth Ave.

THE NEW YORK PUBLIC LIBRARY FEB 1 1938

DABAR

Veltui džiaugiasi
Kada prasidės?
Išdykusi gamta
Rolių pasikeitimas

JUOZAS TYSLIAVA

Naujienos labai apsidžiaugė, išgirdusios, kad Lietuvoje susidaręs "bendras demokratinis frontas", kuris pradėjo leisti savo laikraštį. Tas laikraštis, vadinamas **Išvien,** kiek mums žinoma, yra spausdinamas Vokietijoje.

Nereikia didelės politinės išminties, kad galėtume suprasti, ką tai reiškia. Lietuviško "demokratinio fronto" laikraštis leidžiamas Vokietijoje, kur, kaip mums visiems gerai žinoma, išskyrus nacionalsocialistų idėjos spaudą, jokios kitos, net ir demokratinės, idėjos laikraščiams nėra vietos.

Savaime suprantama, kad naciai labai gerai žino apie to laikraščio ėjimą. Naciai taip pat labai gerai žino apie tą "bendrą demokratinį frontą", kuriuo socialistų dienraštis taip džiaugiasi.

Taigi, išvada aiški. Tuo tarpu kai Hitleris, tas didžiausias demokratijos priešas, taiso žabangas Lietuvos nepriklausomybei, tai Naujienos džiaugiasi, kad "fašizmo priešai jungiasi į daiktą kovai demokratiją atsteigti".

Vis labiau ir labiau kalbama apie Sovietų Sąjungos—Japonijos karą. Jau niekam nepaslaptis, kad ir dabar Sovietų Sąjungos—Mandžūrijos pasieny sukoncentruota milijonas rusų ir apie pusė milijono japonų kareivių.

Tiesą pasakius, Japonija jau treti metai, kai kariauja su Sovietų Sąjunga. Per šiuos trejus metus buvo apie 400 susikirtimų, kuriuose žuvo tūkstančiai rusų ir japonų.

Kada prasidės tikras karas — niekas negali pasakyti. Ir viena ir kita pusė laukia patogaus momento. Ypač atsargiai elgiasi Maskva.

Žinia, kad tiek raudonoji armija Tolimuose Rytuose, tiek japonų karo vadovybė kontinente elgiasi savarankiškai ir nepriklausomai nuo savo sostinių. Nebus nuostabu, jeigu karą pradės japonų armija, neatsiklausus Tokio. Taip atsitiko 1931 metais, kai japonai įsiveržė į Mandžūriją...

Sunku rasti kitą šalį, kur gamta būtų tokia išdykusi, kaip Amerikoje. Kasmet po kelias dešimts nelaimių, katastrofų, kurios šaliai kaštuoja šimtus milijonų dolerių.

Dar nebaigė laikraščiai rašę apie upes, išsiliejusias iš savo vagų, nunešusias ištisus miestus ir kaimus, kaip, štai, visa Amerika sužiuro į naują žinią:

"Lytys sugriovė Niagara Falls tiltą..."

Tiesa, Niagara Falls tiltas, kuris, be savo tarptautinio dar vadinamas "medaus mėnesio" vardu, netoks jau didelis nuostolis, palyginti su tomis katastrofomis, kurias padarė Mississippi potvyniai ir sausros, pavertusios tyrais ištisus valstybių žemės plotus.

Ir vis dėlto New Yorko valstybei ir Ontario provincijai ši katastrofa padarė nemaža nuostolio. Keturiasdešimts metų stovėjęs geležinis milžinas sugriuvo, kaip vaikų žaislas.

Štai jums ir tragiškas "medaus mėnesių" tilto galas.

Senovės graikų literatūroje yra žinoma idėlijų epocha. Anų laikų graikų rašytojai, rašę apie dievus, karalius, rūmus ir šventoves, staiga pamėgo garbinti tylų, ramų kaimo gyvenimą, darbo žmones su kastuvais rankose ir piemenėlius, ganančius bandą ir švilpaujančius švilpynėmis.

Visai priešingas skonis šių dienų Sovietų Sąjungos literatūroje. Dar tik vakar bolševikai garbinę darbo žmogų ir jo kovas barikaduose, šiandien jau negali atsidžiaugti karaliais ir jų pasakiška praeitimi.

Diktatorius Stalinas ne tik pradėjo aukštinti tokių Rusijos carų, kaip, pavyzdžiui, Petro Didžiojo kultą, bet ir savo gimtosios Grūzijos didikų praeitį.

Beveik ištisas Pravdos numeris skiriamas Šotai Rustaveliui, didžiajam Grūzinų poetui, prieš 750 metų parašiusiam poemą apie **Vytį tigro kailyje...**

Koks rolių pasikeitimas!

Gavo per žandą. — U. S. A. pasiuntinybės Nankine sekretorius John M. Allison, kuriam ana dieną vienas japonų sargybinis smogė per žandą, dėl to, kad neklausė sargybinio įsakymo. U. S. A. tuo reikalu pasiuntė Japonijai protesto notą.

KIRS MEDŽIUS GEDIMINO KALNE

VILNIUS. — Tam tikra komisija prie Vilniaus vaivadijos šiomis dienomis savo posėdyje nutarė iškirsti visą eilę medžių Vilniaus Gedimino kalne. Medžiai bus kertami dėl to, kad jie perdaug aukšti išaugo ir uždengia Vilniaus miesto vaizdą nuo pilies.

Ledas Lietuvos ežeruose daugiau kaip 2 pėdų storumo

KAUNAS. — Šiemet Nemuno ir Neries ledai sustojo palyginti anksti dėl storo sniego dangos, todėl tose upėse ledas palyginti nestoras. Tesiekia 15—25 cm. Tačiau mažesnėse upėse, o ypač ežeruose ledas gana stovas. Atvykę iš Zarasų, Molėtų apylinkių ežerų žvejai pasakoja, kad ten ežerų ledo storumas siekia daugiau kaip dvi pėdas, todėl per daugelį ežerų ne tik einama, bet ir vežama didesni kroviniai.

Užsimužė kongresmenas

WASHINGTON. — Carleton viešbučio kieme viešbučio tarnautojai užtiko negyvą kongresmeną Edward A. Kennedy (Dem. iš New Jersey). Spėliojama, kad jis iškrito pro langą iš savo kambario šeštam aukšte ir užsimušė.

STATYS DU NAUJUS TILTUS PER NIAGARA FALLS

NIAGARA FALLS, N. Y. — New Yorko valstybės, Kanados vyriausybės ir privatinės įmonės planuoja per Niagara Falls šiais metais pradėti statyti net du naujus tiltus vietoje dabar ledo sugriauto Falls View tilto. Tiems darbams numatoma paskirti apie 16 milijonų dolerių.

LIETUVIS, MEDICINOS PRAKTIKANTAS IŠRADO VAISTUS NUO KOKLIUŠO

Gydytojai daro bandymus su vaistais ir gauna labai gerų rezultatų

KAUNAS. — Jaunas Kauno gyventojas praktikantas Jonas Beržinskas, dar neišlaikęs valstybių egzaminų, atrado vaistus nuo vaikų ligos kokliušo. Šia liga žiemos metu labai daug serga darbininkų vaikų, nes susergama nuo drėgnų butų. Susirgę kokliužu vaikai, paprastai, turi persirgti šešias savaites. Gydytojas iki šiol tą ligą galėdavo tik susilpninti, bet jos visiškai pašalinti negalėdavo.

Išrastieji vaistai gydytojų tiriami ir kol kas gauti teigiami rezultatai.

PEREITAIS METAIS ŽYMIAI SUMAŽĖJO EMIGRACIJA IŠ LIETUVOS

Iš Lietuvos į Palestiną 1937 metais emigravo tik 50 žydų Lietuvos piliečių

KAUNAS. — 1937 m. iš Lietuvos emigravo 976 žmonės (1936 m. 1,707 žmonės, 1935 m. 1,911 žmonių).

Praėjusiais metais iš Lietuvos emigravo: į Argentiną 296 žmonės, Braziliją 39, Pietų Afriką 155, Kanadą 39, Urugvajų 58, U. S. A. 288, Kubą 8, Meksiką 17, Palestiną 50, Paragvajų 20, Newfoudlandą 4, Boliviją 1 ir Australiją 1.

Žydų spauda praneša, kad pereitais metais iš Lietuvos emigravo į Palestiną 50 žydų, tuo tarpu, kai 1936 m. iš Lietuvos į Palestiną emigravo 501 žydas, o 1935 m. — 943 žydai. Žydų emigracija iš Lietuvos į Palestiną palyginus su 1936 metais krito 1937 m. net 90%, o sulyginus su 1935 m. — net 94%. Toks staigus žydų emigracijos į Palestiną kritimas susietas su nesiliaujamu Palestinoje arabų nerimastavimu ir teroro banga. Bendroji žydų emigacija iš Lietuvos per 1937 m. vertinama apie 500 asmenų skaičiuje, kas taip pat sudaro tik 50% 1936 m. žydų emigracijos iš Lietuvos.

REIKALAUJA MIRTIMI BAUSTI VISUS ARIJŲ 'RASĖS GADINTOJUS'

BERLIN, sausio 29 d. — Der Stuermer, Nurembergo nacių oficiozas reikalauja, kad visi asmenys, kurie "suterš rasę" turi būti nubausti mirtimi. Taip rašydamas laikraštis turi mintyje, kad visi žydai kurie veda ar išteka už vokiečio turi būti pripažinti "rasės gadintojais" ir nubausti mirtimi.

Dabartiniais Nurembergo įstatymais, jeigu vokietis veda žydę ar žydas veda vokietę visi baudžiami nuo šešių mėnesių iki penkių metų sunkių darbų kalėjimu.

LIETUVOS BANKO AUKSO FONDAS

KAUNAS. — 1938 metų sausio 1 d. siekė 79,04 mil. lt.: užsienių valiutų — 1,87 mil. lt.: banknotų apyvarta — 116,56 mil. lt. Banknotų padengimas auksu sudarė 67,-8%, o auksu ir užsienių valiutomis 69,4%.

Kasdien Kaune autobusais važinėti parduodama po 25,-000 bilietų. Vienas autobusas vidutiniškai per dieną suvažinėja 210 kilometrų.

Lyčių nuneštas tiltas. — Falls View tiltas, Niagara Falls, kuris taip pat buvo vadinamas "jaunavedžių tiltu". Vietoj šio tilto New Yorko valstybė ir Kanada pastatys net du didelius tiltus per Niagara krioklį.

DIDELIS SPROGIMAS ITALIJOS AMUNICIJOS DIRBTUVĖJE

ROMA. — Radio žiniomis pereitos savaitės pabaigoje vienoje iš didžiausių Italijos amunicijos dirbtuvių įvyko sprogimas. Visa dirbtuvė sunaikinta. Sprogimas įvyko darbo dienos metu, kada dirbtuvėje buvo visi darbininkai. Dėl to ajie 300 žmonių užmušta ir daugybė sunkiai sužeista.

Keliolikos mylių apylinkėje nuo sprogimo išbyrėjo namų langai, kai kur ant kelių žmonės parpuolė ant žemės nuo baisaus trenksmo.

Šis sprogimas laikomas didžiausias Italijoje.

Pradėta tyrinėti ar kartais dirbtuvė nebuvo sabotažininkų susprogdinta.

REVUE PARLEMENTAIRE APIE LIETUVĄ

PARIS. — Paryžiaus žurnalas Revue Parlementaire pirmajame šių metų numeryje rašo gana daug apie Lietuvą. Būtent, įdėtas ilgas straipsnis apie paskutinę Baltijos valstybių užsienių reikalų ministerių konferenciją (įdėtas ministerio Lozoraičio pareiškimas toje konferencijoje), Lietuvos Aido vedamojo apie Lietuvos valstybės 1938 m. biudžetą santrauka, žinia apie Lietuvos Banko balansą ir žinia apie rekordinį laivų judėjimą Klaipėdos uoste praėjusiais metais.

Įteikė savo paskyrimo raštą. — Naujasis Vyriausiojo Federalinio Teismo teisėjas Stanley Reed šiomis dienomis įteikė Teismui savo paskyrimo raštą.

AUSTRIJOJE SULAIKĖ 32 NACIUS

VIENA, sausio 29 d. — Vienos policija vakar padarė kratas Austrijos naciu centre ir išdavoje sulaikė 32 Austrijos nacių vadus ir narius. Centras policijos uždarytas. Taip pat konfiskuota apie $12,000, kuriuos Austrijos naciai norėjo pasiųsti Hitleriui į Vokietiją.

VILNIUS. — Vilniaus lenkų administracijos įsakymu Vilniaus universiteto paskutiniojo semestro lietuvis studentas Juozas Pivariūnas ištremtas į Nepriklausomą Lietuvą. Sausio 10 d. Pivariūnas turėjo apleisti Vilnių. Motyvai, dėl ko jis tremiamas — nenurodoma.

PREZIDENTAS ROOSEVELTAS PRAŠO DIDŽIAUSIO PASAULY KARO LAIVYNO

Naujoji karo laivų ir aviacijos programa valstybei kainuos apie vieną bilijoną dolerių

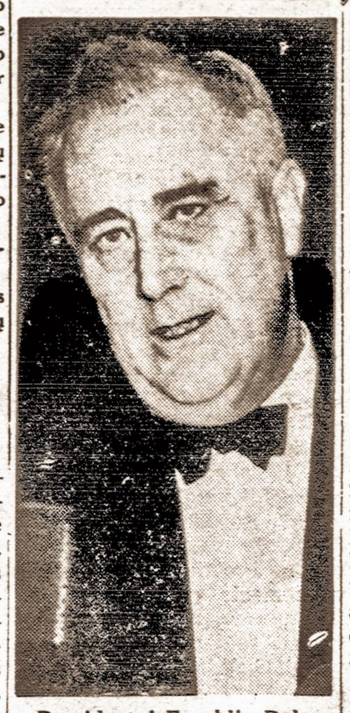

Prezidentui Franklin Delano Rooseveltui vakar sukako 56 metai amžiaus. Ta proga pereitą šeštadienį ir vakar visose valstybėse buvo didelės iškilos.

WASHINGTON. — Pereitos savaitės pabaigoje Jungtinių Valstybių prezidentas Rooseveltas savo memorandume Kongresui krašto apsaugos reikalais, prašo priimti naują įstatymą autorizuojant vyriausybę pradėti statyti 47 naujus karo laivus, sustiprinti karo aviaciją 50 nuošimčių, kariuomenei duoti daugiau priešlėktuvinių armotų ir kariuomenės rezervą padidinti 75,000 vyrų.

Memorandume reikalaujama:

1. — Padidinti U. S. A. karo laivyną 20%, arba 47 karo laivais 618,082 bendro tonažo. 2. — Pastatyti 22 pagelbinius ir transportinius karo laivyno laivus, jų tarpe povandeninių laivų, naikintojų ir laivyno aviacijos tenderių. 3. — Karo aviaciją padidinti 50 nuošimčių, kad metų pabaigoje būtų 3,000 karo lėktuvų. Laivyno karininkų skaičių padidinti 1,025 karininkais. 4. — Tuojau pradėti statyti du naujus kapitalinius laivus ir du šarvuočius. Tuojau paskirti 15 mil. dolerių eksperimentiniams reikalams su naujos rūšies mažais ir labai greitais karo laivais. 5. — Neatidėliojant paskirti $450,000 kariuomenės rezervui padidinti 75,000 vyrų. 6. — Paskirti $6,800,000 priešlėktuvėms armotoms atlieti. 7. — Skirti $6,080,000 ir $5,000,000 sumas užpirkimui mašinų ir kitų reikmenų įvairioms privatinėms dirbtuvėms, kurios, karui kilus, galėtų neatidėliojant pradėti gaminti karo pabūklus. 8. — Skirti $2,000,000 užpirkimui amunicijos kariuomenei. 9. — Kongresas tuojau turi priimti atatinkamus įstatymus, kad karo metu asmenys ir bendrovės negalėtų iš karo pasipinigauti.

Pagal naująją Roosevelto karo laivyno programą Jungtinės Valstybės turėtų: 630,000 tonų kapitalinių karo laivų, 165,000 tonų lėktuvnešių, 412,524 tonų šarvuočių, 229,-000 tonų naikintojų, 81,956 tonus povandeninių laivų ir 3,000 karo lėktuvų.

Tokiu būdu U. S. A. karo laivynas laivų skaičiumi ir tonažu būtų didžiausias karo laivynas pasaulyje.

ANGLIJA PATENKINTA ROOSEVELTO KARO LAIVYNO PROGRAMA

LONDON. — Visa Anglijos spauda dideliu entuziazmu sutiko prezidento Roosevelto memorandumą Kongresui karo laivyno padidinimo reikalu. Laikraščiai nurodo, kad Anglijos ir Jungtinių Valstybių karo laivynų ir aviacijos didinimas labai daug prisidės prie pasaulio taikos išlaikymo. Esą nė viena valstybė nedrįs užpulti tokias valstybes, kurios turės labai stiprius karo laivynus ir aviaciją.

TAUTŲ SĄJUNGA TAIP PAT DŽIŪGAUJA

GENEVA. — Tautų Sąjunga prezidento Roosevelto memorandumui duoda labai didelės reikšmės. Esą faktas, kad Jungtinės Valstybės ginkluotis, netiesioginiai paveiks ir į Tautų Sąjungą, Tolimųjų Rytų klausimą ir pasaulinę taiką.

Į estų skundą Hagos tribunolui Lietuva turi atsakyti ligi kovo 1 d.

KAUNAS. — Kaip žinoma, bendrovės prašoma Estijos vyriausybė Hagos tribunolui įteikė prieš Lietuvą skundą, kuriuo už Panevėžio—Saldutiškio geležinkeliuką reikalaujama atlyginti.

Į estų skundą Lietuva atsikirs, t. y., Hagos tribunolui įteiks kontrmemorandumą.

Atsikirtimui laiko esą duota ligi kovo 1 d., po to skundėjai replikuos, o į repliką bus patiekta duplika.

LENKŲ PRASIMANYMAI

VARŠUVA. — Vokiečių laikraštis persispausdina Dobry Wieczor ir kitų lenkų laikraščių pranešimus iš Vilniaus, esą atitinkamos įstaigos Lietuvoje numačiusios visas pademarklinijo sritis "kolonizuoti lietuvišku elementu, o vietinius gyventojus perkelti į vidurinę Lietuvą". Dėl tokių lenkų prasimanymų, kuriuos kaip tik jie patys taiko Vilniaus krašte lietuviams, tenka tik pasakyti, kad nėra nė mažiausio reikalo tokios "kolonizacijos", nes minėtose srityse gyventojai nuo amžių yra lietuviai.

Po didžiojo karo Raseiniuose pirmas lietuvis advokatas

RASEINIAI. — Kurį laiką ėjęs Raseinių Apylinkės Teisme teisėjo pareigas Jonas Totoraitis, išlaikęs teisėjo egzaminus teisingumo ministerio nuo 1937 m. gruodžio 1 d. paskirtas advokatu su gyv. vieta Raseiniuose.

Vietos gyventojai džiaugiasi, kad teisės reikalais gali kreiptis į savo tautietį.

ANGLŲ RADIO STOTYS TRANSLIUOS LIETUVIŲ VELYKINĘ MUZIKĄ

LONDON. — Didžiosios Britanijos radio stočių bendrovė — British Broadcasting Corporation, kurios vadovybėje yra visos britų imperijos radio stotys, užprašė Lietuvos valstybinį radiofoną per Velykas suruošti lietuvių velykinės muzikos koncertą, kuris tęstųsi apie vieną valandą. Tą koncertą bendrovės stotys pertransliuosiančios. Radiofono vadovybė buvo sukvietusi muzikų komisiją, kuri nustatė šio koncerto programą. Dabar ji detaliai ruošiama ir netrukus britų bendrovei bus apie tai pranešta.

LIETUVA NORI MURINĖS STATYBOS

Jau yra parengtas platus mūrinės statybos ugdymo projektas-planas, kuris išsiuntinėtas valdžios žmonėms ir įstaigoms susipažinti ir savo pastaboms pareikšti.

Tame statybos plane be ko kita sakoma, kad mūrinė statyba yra 10% už medinę brangesnė mieste ir 30% kaime, bet turint galvoje jos patvarumą, ji pasidaro 12% pigesnė už medinę mieste ir 35% kaime. Tokia statyba sumažina gaisrų gavojų, paleng vina savitarpį draudimą ir atpigina jo premijas. Mūrinę statybą išplėtus, būtų sutaupyta mažiausiai 1 mil kub. metrų miško arba 500,000 kubiškų metrų statyb. medžiagos. Tą kiekį krašte perdirbus ir eksportavus būtų galima gauti per 20 mil. lt. kasmet. Krašto mūrinė statyba sudarytų palankias sąlygas ir elektrofikacijai, o taip pat prisidėtų prie tautos sveikatingumo pakėlimo.

Kiek plytų reikėtų krašto mūrinei statybai

Lietuvoje yra 287,4 tūkstančių ūkių, kuriuose gali būti 1 mil. 43 tūkst. trobesių. Manoma, kad med trobesių tame skaičiuje yra apie 1 mil. Vidutiniai jų amžių skaitant 60 m., Lietuvoje būtų 16,7 tūkst. kasmet atstatytinų trobesių. Priskaitant sudegusius trobesius ir kitus atstatytinus trobesius, kasmet reikia statyti apie 18,000 naujų trobesių (5,000 namų, 5,500 vartų, 4,000 klojimų ir 3,500 svirnų). Šiai statybai, įrengimams ir remontui normaliai kasmet reikės apie 420 mil. plytų. Statybai miestuose kasmet suvartojama 35 mil. plytų, o jei būtų ji visu 100% mūrinė, plytų reikėtų apie 90 mil. Pramonės, viešo naudojimo, įstaigų, sveikatos, mokyklų ir kitokių pastatų statybai kamet reikėtų taip pat apie 40 mil. plytų. Todėl sudarius palankias sąlygas mūro statybai plėstis, plytų pramonę tektų išugdyti iki 550 mil. plytų met. produkcijos. Dabartinėje plytų pramonėje yra 274 kaimo plytinės. kurios pagamina 17 mil. plytų ir 18 pramoninių plytinių su 35 mil. met. produkcijos. Šių plytinių didžiausias metinis pajėgumas — 100 mil. plytų.

Plytų pramonės išplėtimo planas

Plytų gamybos išplėtimą ligi 550 mil. reikėtų įgyvendinti per 100 metų. Pirmoje vietoje tas darbas paliktinas privačiai iniciatyvai sudarant atitinkamas sąlygas jei pasireikš. Kadangi privati iniciatyva krašto mūrinei statybai nepagamins reikalingo plytų kiekio, todėl prie plytų pramonės išplėtimo turėtų prisidėti valstybė ir savivaldybės. Valstybė turi įkurti su 3 mil. lt. pagr. kapitalo akc. bendrovę. Miestų ir apskričių savivaldybės pirmoje eilėje apsirūpintų savo gausius statybos reikalus, o likusias plytas galėtų parduoti. Taip pat reikia skatinti ir stambesnių kaimo plytinių steigimą. O kad plytų pramonės plėtime nebūtų lygiagretiškumo, visų plytinių steigimas turėtų eiti koncesijos tvarka pagal bendrą plytinių steigimo planą.

Tokiu būdu, dabartinė plytų pramonė su papild investacijomis pagamintų 100 mil. plytų, naujos privačios pramoninės plytinės —— 150 mil., valst. plytų b-vė — 50 mil., savivaldybių plyt. — 150 mil. ir kaimo plytinės — 100 mil. plytų. Šį gamybos kiekį galima bus be sunkumų pasiekti per 10 metų.

Mūrinės statybos vykdymo planas

Krašto mūrinę statybą galima bus vykdyti ne iš karto, bet palaipsniui. Iš visų naujai statomų krašte medinių trobesių turi būti statoma kasmet po 10% daugiau. Tokiu būdu mūrinė statyba pilnumoje bus vykdoma tik pradedant 1948 m. Kadangi medinis trobesys tarnauja 60 m., tai esamieji mediniai trobesiai susidėvės ir jų vietoje pasistatys mūriniai, kitaip sakant, **visa Lietuva pasidarys mūrinė tik apie 2,000-tuosius metus.**

Skaitant, kad greitu laiku bus imtasi išplėsti vietinių kalkių gamybą, mūrinei krašto statybai kasmet bus reikalinga apie 400,000 ton. cem. To. dėl kartu su plytų gamybos ugdymu, reikia rūpintis ir savo cemento gamyba tuojau statant cemento fabrikus. Statyboms taip pat galima būtų vartoti kalkines plytas, dolomitą, gipsą ir kreidą, kurių Lietuvoje yra gan dideli ištekliai.

Mūrinės statybos atpiginimas ir įgyvendinimas

Nors mūrinė statyba turi daug pirmenybių prieš medinę, nors patvarumo atžvilgiu ji yra 40% pigesnė už medinę, bet kadangi mūrinė statyba jos statymo metu vis tik yra brangesnė už medinę apie 10 — 30%, todėl krašte savaime ji nesiplės. Mūrinei statybai platesniu mastu plėstis reikia sudaryti tinkamas sąlygas.

Pirmoje eilėje tam turi būti atpigintas kuras. Didelis palengvinimas besikurianėiai plytų pramonei būtų suteiktas bent 5 metams atleidžiant jas nuo visų mokesčių. Taip pat plytinėms reikia sudaryti ir palankias kredito sąlygas. Racionaliai pastačius plytines ir suteikus joms minėtų palengvinimų plytų parduodamoji kaina sumažės ligi 40 lt. už 1000 št.. Šioji kaina betgi nėra viliojanti savo pigumu, todėl reikia sudaryti sąlygas, kad ūkininkui, tarnautojui ir darbininkui ji nebūtų aukštesnė 30 lt. už tūkst. Turėtų ateiti pagalbon valstybės iždas su savo primokėjimais. Kartu su visu tuo būtinai reikalinga atpiginti statybinių medžiagų pervežimą, kuris dabartiniu metu kai kada net 50% pabrangina jų kainas.

Kam mūrinė statyba privaloma

Mūrinė statyba pirmoje eilėje turi būti privaloma į vienkiemius besiskirstantiems ūkininkams ir naujakuriams. Vietoj atleidžiamo žema kaina miško, kurio vien nemokamai kasmet už 3 mil. lt. atiduodama, ūkininkams būtų duodamos plytos su nuolaida (po 20 lt. už 1000). Už tą sumą galima būtų su nuolaida duoti 120 mil plytų, iš kurių galima pastatyti 5 tūkstančius trobesių.

Nauji trobesiai pagal geležinkelius ir plentus turi būti tvarkingai statomi tik iš nedegamos medžiagos. Miestai ir miesteliai turi būti įpareigoti visą naują statybą daryti išimtinai iš nedegamosios medžiagos.

Tokė įdomesni dalykai numatomi pagal mūrinės statybos planą.

L. U.

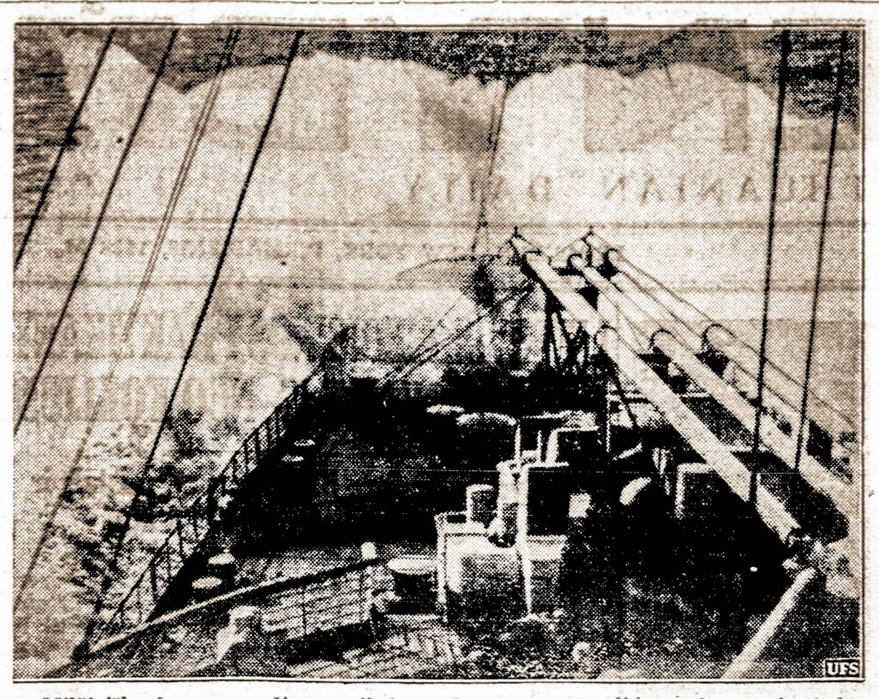

Milžiniška banga. — Šis paveikslas rodo nepaprasto didumo bangą, kuri daugelį tonų vandens užliejo ant didžiojo laivo Bremeno, šiam plaukiant į New Yorką. Atlanto vandenyne tuomet siautė didelė audra.

ŽMONĖS UŽMIRŠTA BANKUOSE SAVO PINIGUS

Kasmet gruodžio gale Amerikos bankai skelbia užmirštųjų einamųjų sąskaitų sąrašus, kurių savininkai per 15 metų nepadarė jokios operacijos.

1936 metais Amerikos bankuose buvo 1908 tokios sąskaitos. Daugumoje atvejų, sąskaitų savininkai visai užmiršo bankuose kelias dešimtis dolerių. Vienas federalinio banko klijentas užmiršo savo 3,046 dolerius. Per 15 metų, augant procentams, kapitalas beveik padvigubėjo. Tai, kad bankas jam skolingas apie 7,000 dolerių, išsiblaškęs žmogus sužinojo tik iš laikraščių.

Dalyba

Mokytojas: — Turi 10 bulvių, — kaip reikia padalyti lygiomis tarp trijų asmenų.

Mokinys: — Reikia išvirti bulves ir sutrinti košę...

ŠAKIAI

Šakių žiemos pagalbos komitetas per Kalėdų šventes surinktomis iš miesto visuomenės aukomis sušelpė 120 žmonių. Šelpimo darbą komitetas vykdys ir toliau. Per pirmą rinkliavą surinkta 340 lt. pinigais, nemaža javų, drabužių ir kitų reikmenų. Dar bus padaryta rinkliava aukų lapais einant per butus pas visus turtingesnius miesto gyventojus.

Pagerbs pasižymėjusias lietuves

Kunigaikštienės Birutės kariininkų šeimų moterų draugija Lietuvoje rengiasi išleisti knygą apie Lietuvos moteris, kurios kovojo dėl lietuvybės ir prisidėjo prie Lietuvos nepriklausomybės atgavimo.

Toje knygoje bus paminėtos moterys, dalyvavusios 1830 ir 1863 metų sukilimuose, knygnešės, knygų platintojos, slaptųjų lietuviškųjų mokyklų mokytojos (daraktorės) spaudos draudimo laikais, kražietės ir moterys, padėjusios Lietuvos kaiuomenei kovose su bermontininkais — vokiečiais, lenkais ir bolševikais.

Todėl minėtoji draugija dar kreipiasi į visas geros valios žmones ir prašo suteikti žinių apie tas pasidarbavusias moteris, nežiūrint ar jos yra gyvos ar mirusios. Prašoma užrašyti jų biografiją ir smulkiai aprašyti jų veikimą kovose dėl Lietuvos nepriklausomybės ir pridėti jų fotokrafijas.

Visiems padėjusiems rinkti tas žinias Kunigaikštienės Birutės draugija iš anksto širdingiausiai dėkoja.

Raštus prašo siųsti šiuo adresu: Kaunas, Karininkų Ramovė, Lithuania.

KAIP KLAIPĖDA ATVADUOTA

Šviesusis naujosios Lietuvos istorijos įvykis

1922 metai turėjo gana daug labai reikšmingų įvykių atstatytos Lietuvos valstybės gyvenime. Tais metais Lietuva sulaukė pagrindinių įstatymų: Steigiamasis Seimas priėmė Respublikos Konstitucija ir žemės reformos įstatymą. Tais metais vasario mėn. 16 d. buvo įsteigtas universitetas. Nuo spalių mėn. 1 dienos įsivesdama pastovius pinigus litus, Lietuva išsigelbėjo nuo ekonominės katastrofos, kuri jai grėsė dėl Lietuvoje buvusių vokiškų pinigų (ostmarkių) žlugimo. Tais pat metais Lietuva susilaukė daugumos pasaulio valstybių teisinio (de jure) pripažinimo. Vasarą Lietuvą de jure pripažino vadinamoji santarvė — Anglija, Prancūzija, Italija ir Japonija; kiek vėliau ir Belgija.

Šis Europos viešpačių pripažinimas apvainikavo skaisčia pergale Lietuvos sunkias kovas dėl Nepriklausomybės. Tokiu būdu Lietuva į 1923 metus įžengė viso pasaulio pripažintu ir įteisintu laisvųjų tautų bei valstybių šeimos nariu.

Tačiau nežiūrint 1922 metais ir anksčiau atsiektų laimėjimų, Lietuva 1923 metus sutiko labai neramiai, didžiai susirūpinusi. Vilnijos ir Klaipėdos atvadavimas buvo du stambiausi ir opiausi uždaviniai. Jeigu Vilniaus atvadavimą dėl susidėjusių nepalankių aplinkybių teko atidėti tolimesniam laikui, tai Klaipėdos išlaisvinimas bei prie Lietuvos prijungimas buvo neatidėliojamas klausimas ir ilgesnis delsimas buvo neįmanomas.

Klaipėdos kraštą laikinai valdė prancūzų komisaras. Kraštas buvo Santarvės (Europos didžiųjų valstybių) žinioje ir jos turėjo išspręsti jo likimą. Jau 1922 metais pradėjo aiškėti, kokiu būdu Santarvė ruošias išspręsti Klaipėdos klausimą, būtent: paskelbti 10 ar 15 metų Klaipėdos laisvą valstybėlę (freištatą), prancūzų — lenkų globojamą. Tada prancūzai labai bičiuliavosi su lenkais ir lenkų propagandos dėka nebuvo palankūs Lietuvai. Lenkai įrodinėjo prancūzams ir kitiems santarvininkams, kad Lietuva yra vokiečių ir rusų politikos įtakoje ir kad Lietuva sudaro Santarvei pavojingą tiltą tarp Sovietų Rusijos ir Vokietijos. O tada Vokietijos nugalėtojai labai bijojo, kad Sov. Rusija nesusijungtų su Vokietija ir nekeltų naują Europos karą. Lietuva negalėjo tinkamai atremti lenkų propagandos

Kai Lietuva jau buvo pripažinta de jure, neliko juridinių — teisinių kliūčių Klaipėdos kraštą prijungti prie Lietuvos ir tuo būdu įvykdyti Versalės Taikos sutarties nuostatą, kuriuo Klaipėdos kraštas buvo atskirtas nuo Vokietijos.

Akylesnieji Lietuvos žmonės, jau sutikdami 1923 metus, jautė, kad netrukus reikia laukti audros, kad Lietuva ne pakęs jai nepalankaus Klaipėdos krašto sprendimo, o turės tam pasipriešinti gal net ginklu. Žinoma, kam buvo reikalinga, jau žinojo apie ruošiamą Klaipėdos sukilimą... Šaulių Sąjunga viešai pareiškė, kad šauliai priešinsis ginklu, jei bus Lietuvai nepalankus Klapėdos klausimo sprendimas, kurį turėjo padaryti Santarvės valstybių atstovai Paryžiuje arba vadinamoji Ambasadorių Konferencija.

Berods, Lietuvai neteko sulaukti nepalankaus Klaipėdos reikalų sprendimo: Klaipėdos sukilimas suardė visus lenkų ir jų rėmėjų planus, kuriais buvo numatytas lenkų įsitvirtinimas Klaipėdos uoste ir krašte. Tas sukilimas suardė ir vokietininkų siekimus. kurie, kaip ir lenkai, norėjo padaryjai daromą žalą. Prancūzų komisaras Petisnė Klaipėdoje rodė didelį palankumą vokietininkams ir lenkams, kurie vedė krašte agitaciją už freištatą. Klaipėdoje jau sėdėjo lenkų konsulas Šarota su visu štabu agitatorių, švaistėsi pinigais, papirkinėdamas vietos veikėjus, supirkinėdamas nuosavybes. Žodžiu, jau lenkai Klaipėdoje buvo pradėję šeimininkauti...

ti Klaipėdoje freištatą (laisvą valstybėlę), kad vėliau ją galėtų prijungti prie Vokietijos.

1923 metų sausio 10 d. prasidėjęs sukilimas visoje Lietuvoje ir visoje lietuvių tautoje buvo sutiktas su dideliu džiaugsmu ir susijaudinimu. Visi jautė ir numanė, kad nepriklausomai Lietuvai ir Klaipėdos kraštui išmušė šviesi istorinė valanda, kuri kartu pareikalavo daug drąsos, sumanumo ir ištvermės, — tų dorybių lietuvių tautai užteko, ir Klaipėda buvo atvaduota. Per penkias dienas sukilėliai užėmė visą kraštą, o sausio 15 dieną paėmė ir Klaipėdos miestą ir uostą. Tačiau Lietuvos vėliava Klaipėdoje buvo iškelta tiktai vasario mėn. 19 dieną 12 valandą. Tą dieną į Klaipėdos miestą ir kraštą įžengė Lietuvos kariuomenė, o santarvininkų karo laivai ir kariuomenė apleido Klaipėdos kraštą.

Taigi, faktinai Klaipėdos atvadavimas įvyko 1923 m. sausio 15 dieną, bet juridiškas — teisiškas tiktai vasario 19 d.

Vasario 20 d. Kaune Karo Muziejaus bokšte buvo pakelta Mažosios Lietuvos vėliava — ženklas to krašto prijungimo prie Lietuvos respublikos. Ministeris pirmininkas Ern. Galvanauskas Lietuvos vyriausybės vardu ties Karo Muziejumi susirinkusiai dideliai žmonių miniai paskelbė, kad Klaipėdos kraštas ir miestas su uostu prijungtas prie Lietuvos Respublikos.

T. B.

LIETUVOS REIKALAI, SANTYKIAI SU LENKAIS IR LAISVĖ

Lietuvos Prezidento Antano Smetonos kalba, pasakyta per Tautininkų Sąjungos suvažiavimą 1938 m. sausio 5 d.

Tačiau žodžiu turi sekti ir darbas. Taigi tautininkui, dirbant įvairiose organizacijose arba draugijose, tenka rodytis darbais, kovojant su visokiomis negerovėmis, kliudančiomis kilti musų krašto kultūrai. Dar daug yra užsilikę mūsų tautoje blogų įpročių ir netikusių palinkimų. Apie juos mūsų periodinė spauda nesiliauja rašiusi. Jie reikia rauti iš visuomenės, kaip geras daržininkas rauna piktažoles, įsikerėjusias tarp jo pasėtų ir ugdomų tauriųjų augalų. Daug kur stoka kultūros, daug kur tebetarpsta namuose ir kieme nešvara, tebesinuodijama samagonka, negerbiamas svetimas ir valdžios turtas, iš kerštо paleidžiamas ūkis pelenais. Su tokiomis piktenybėmis neįstengs kovoti vien Teismas ir administracija, jei neateis talkon organizuota visuomenė. Kitam gali pasirodyti, kad tai per menkas dalykas tokiais reiškiniais domėtis tautiniam ideologui. Tai ne menkas, tai didelis dalykas. Paprastieji darbai virsta kilniais, kai tauriai dirbami, ir jie turi eiti tautininkų programon. Mums rūpi, kad sveiki ir taurūs žmonės išmintingi ir sveikos nuovokos sudarytų tvirtą pagrindą savo tautai. Šiokia ar tokio ideologija turi pasisekimo, kai esti reali, kai siejama su kasdieniais gyvenimo reikalais.

Visi sutinkame, kad reikia būti aktingiems, veikliems. Bet **darbas tuomet sekasi, kai tvarkingai dirbamas, o tvarkos pamatas yra drausmė. Vadinasi, drausmė nėra sau tikslas, drausmė yra tik priemonė tikslui.** Štai kam reikalinga ir Tautininkų Sąjungai, pasiėmusiai ugdyti ir stiprinti lietuvių tautinę idėją. Taigi, esant drausmingu Sąjungos nariu, negalima priešta rauti jos pagrindiniams dėsniams. Toks dvilypumas nesuderinamas nei su logika, nei su paprastąja morale. Geriausiu atsitikimu tai būtų nesusipratimas. Žinoma, Sąjungos ideologija nėra dogma, taigi ir jos dėsniai vienur kitur gali būti keičiami ar papildomi, destis tautos gyvenimo sąlygos. Tačiau ir tuomet atmaina galima einant nustatytąja tvarka, vadinas drausmės nurodytu keliu.

Šiokia ar tokia organizacija būtų, drausmė be autoriteto nebūtų galima. Dargi anarchistai, kurie nepripažįsta bendravimo dėsnių, jam lenktis yra verčiami, kai sumano ką daryti. Kitaip ir negali būti. Anarchija galima vaizduotis tik Robinsono saloje, kur jis vienas tegyvena, kur nesutinka žmonių. Jei žmonės yra visuomeniniai gyviai, tai jie privalo laikytis keno bent saugomų visuomenės normų. Kitaip būtų betvarkė maišatis, o ne gyvenimas. **Kas saugo tvarką ir jos žiūri, kas veda kokį darbą, tas yra autoritetas, to reikia klausyti.** Choras ar orkestras tuomet gerai, kai jo dalyviai klauso pastatyto dirigento, kai kiekvienas pildo savo partitūrą. **Ne kitaip ir politikos organizacijoje. Ar ji būtų dešinė ar kairė, ar ji vaduotųsi renkamąja ar skiriamąja vadovavimo sistema.** Visur yra autoriteto dėsnis, rišamas su drausmės pagrindu. Gali atsitikti ir atsitinka, kad autoritetas nesti reikiamoje aukštumoje. Tada paskiriamas arba išrenkamas naujas. Šiaip ar taip, be autoriteto nepaliekama nei valandos. Juk tai būtų anarchija ir organizacijos žuvimas. **Nužudysiu vadą, sako šv. Raštas, ir pakriks kaimenė.**

Kaip suderinti autoriteto dėsnį su laisvės dėsniu? Tai nedykas klausimas, jis nuo lat ir daug kur svarstomas ir nagrinėjamas. Autoritetui turi juk asmens nuomonė nusilenkti. Bažnyčia, kariuomenė ir mokykla tą klausimą yra seniai išsprendusios. Moksleiviai turi būti paklusnūs ir drausmingi dėl to, kad jie, būdami nebrendę, turi mokytis iš išmintingų žmonių, iš mokytojų. Karinio auklėjimo tokia tvarka, kad visa remiama įsakymais. Prieš tai niekas nieko nesako, nes tai, rodosi, savaime suprantama. Bet kaip gi politinėje ar kultūrinėje organizacijoje, kur žmogus įstoja su savo nuomone, kaip čia suderinti laisvę su autoritetu? Klausiame ir abejojame dėl to, kad arba pamirštama, arba nesame pakankamai išsiaiškinę, kas yra laisvė. **Tikroji laisvė yra lygtinis dalykas. Ji turi ribas, kartais platesnes, kartais siauresnes, destis draugijos ar visuomenės tikslas, destis šalies santvarka. Organizuota laisvė yra drausminga laisvė.** Tačiau kiekvienas, kurs jos priklauso, gali plačiai pasireikšti su savo nuomone, gali šiokiame ar tokiame santvarkos laipsnyje būdamas, daug sverti. Tvirta asmenybė gali išaugti kaip tik drausmingoje aplinkoje, kur laisvė ribota. Kai draugijos ideologija nepatinka, galima iš jos išstoti. Toks įvykis neturėtų nieko stebinti, nes žmogus, gebąs galvoti ir mąstyti gali kurti ir sukuria savitą ideologiją.

Visas tautininkų dėmesys turėtų būti telkiamas į realesnį darbą. Tiesa, daug jų padaryta, bet dar daugiau lieka daryti. Sąjunga skyrių ir skyrelių tinklu paplito per visą kraštą, ji tapo visur ir visiems žinoma, jos uždaviniai, įvairių darbų programai padidėjus, rados sudėtingi, dėl to reikalingi daugiau atsidėjusių žmonių. Kad nesutriktų darbas, kad jis būtų darnus, sėkmingas ir našus, pravartu susirūpinti geresne jo organizacija. Reikia tikėti, kad atsakingieji Sąjungos žmonės turės teisės padaryti, kas jiems pavesta ir ką yra jie apsiėmę. Eina daugyn darbo, bet ateina ir naujų jaunų narių, pilnų energijos ir noro dirbti. Jei norime, tai ir būsime stipresni. Žvilgterėję atgal matome, kad nedykai gyventa. Taigi ir sunkesni uždaviniai, kurių gali rastis, tenka gera viltimi sutikti.

Galas

VIENYBĖ
Established 1886
LITHUANIAN DAILY UNITY
Oldest Lithuanian Newspaper
193 Grand St., Brooklyn, N. Y.

Published daily except Sundays and Holidays by Lithuanian Press Corp., Inc.

A. S. Trečiokas, President | J. Tysliava, Editor

Entered as Second Class Matter October 23, 1907, at the Post Office at Brooklyn, N. Y. Under the Act of March 3rd, 1879.

Telephone: EVergreen 7-7840

Advertising rates on application

PRENUMERATA

Brooklyne ir užmiesčiuose:
Metams — $7.00
Pusei metų — $3.75
Trims mėnesiams — $2.00
Vienam mėn. — $0.90

Jungtinėse Valstybėse ir Kanadoje
Metams — $5.00
Pusei metų — $2.75
Trims mėnesiams — $1.65
Vienam mėnesiui — $0.75

Redakciai siunčiami straipsniai turi būti parašyti tik viename lakšto puslapio su autoriaus pavardė ir adresu.
Nepanaudoti rankraščiai nesaugojami.

VIENYBĖ

Volume two — ONDAY JANUARY 31, 1938. BROOKLYN, NEW YORK, M — Number Five

HOPES FOR CLEAN SLA CAMPAIGNS

Washington, D. C. — The campaign for the various offices within the SLA is on the way and from appearances of things an active contest has ensued for this and that office.

I do hope that the campaign will be conducted on a high plane without resorting to base tactics. There is a tendency at such times to call some opponent with ugly names, to magnify his faults so as to make them appear as atrocious crimes and to appeal to the prejudices or the baser natures of certain individuals in order to win their support. These are the things that are to be condemned and it is up to each candidate to make a manly and praiseworthy contest.

It would be well for the supporters of the various candidates to present the accomplishments and merits of their respective proponents particularly as these relate to Lithuanian activities and interests.

Then, too, let each individual candidate present his clear and coincise statement as to where he stands on the issues, what he intends to accomplish, what he intends to do to further the Lithuanian cause, and what will be done to bring harmony amongst our Lithuanian Americans. I believe that Mr. Buksnaitis has set an example in stating his position and platform and it is up to the other candidates to do likewise.

In conclusion, I wish to state that while I am not a member of the SLA, I make the above constructive criticism in order that the contest may be conducted on a high level and that the best available candidates may be elected because in the last analysis it is up to these persons whether Lithuanianism is to be retarded or promoted in a very large block of our Lithuanian Americans.

L. J. Esunas
(Staff Correspondent).

VOICE OF YOUNG CHICAGO

By John A. Sarkauskas
(Staff Correspondent)

Chicago, Ill. — The parade of entertainment, gaiety and joy is frolicking down the path of Chicago Lithuanian youth and not many are those who fail to respond to the magical lure. Dances, bridge and card parties, socials and musical entertainments, all are full swing once again and the only visible letdown is in the tail days of next month.

What we have been waiting for is now here. The announcement of a special youth section in the Margutis Banquet and Dance celebration of Lithuania 20th independence anniversary was made last week and full details will be in the January 30th issue. Not only will this be the greatest independence day festival to date, but it will record the initial appearance of Chicago youth in a united front in the midst of such a historic occasion. To add to all, 65 of Chicago's best musicians will furnish the musical chapters... an event no patriotic Chicagoan, young and old, will miss!

The Catholic Choirs of Chicagoland are also planning on a gala program on February the 20th. Their part in the independance recognition will be an evening concert featuring the cantata "Broliai" and later a festive night of dancing. This later one will be held at the spacious Ashland Auditorium in the center of Chicago.

The most recent occurence of note concerns another anniversary, that of Klaipėda's 15th annexation. The major affair took place at the Lithuanian Auditorium in Bridgeport on Sunday the 16th. From all walks of life came the patriotic and nationally minded, filling the huge hall to maximum capacity and necessitating late comers to stand in the outside rear. Hon. Consul Jonas Budrys of New York was the principal speaker, having traveled from the east especially for this occasion. And was this a strictly grown up people affair? The number that represented the younger generation surprised even the skeptical oldsters!

What may be thought of it is entirely up to the individual, but the Jaunimas Riding Club deserted temporarily the farm aroma af the stables to indulge in a rather moist pastime—a splash party. This leads to a departure without precedent — "From Boots and Saddles to Bathing Suits!"

This same publication, Jaunimas, is at present laying preliminary plans for a huge musical party to be executed at the Southtown Ballroom, a cozy south side rendevouz of the dance. It will be remembered as the place where last year's basketball champs, the Zuris Boosters, were officially crowned and recognized as tops in Chicago Lithuanian.

The first week of 1938 basketball competition hatched the following results: Bridgeport K. of L. — 32, 13th Ward Liths — 14... Barskis All-Stars — 39, Roosevelt Furniture Stars — 21... Petkus Undertakers — 31, Bridgeport CYO — 20. Games are played every Thursday evening.

Keeping the basketball sport in the limelight, the writer connot see any objection to a champion eastern team's invasion of this city for a tussle with our own league leaders this spring, or vice versa, the whole point being to determine the first place Lithuanian basketball team of the East and Middle West. Should the eastern promoters go into a huddle and wish to decide, perhaps this present day dream may mold into a "Play Ball" reality.

Resuming the water pastime, Saturday the 22nd marked another party in the artificially warmed and chlorinated liquid, this time under the banner of the Town of Lake BVM Girls' Sodality. Ye corresendent had a peek at the coming year's beach styles and the report is extremely favorable — for the men!

For those who desired the less energetic means of self entertainment there was the Brighton Park K of L musical blowout which, as usual, almost burst the walls of the hall, so strong is their following. Still another departure from the usual was the 12th Ward Lith. Democratic Club's boxing, wrestling and dance show held in Brighton the same day.

So you see, we are horseback riders, basketball players, boxers, wrestlers, dancers, radio actors, swimmers, transcontinental hikers. etc., inf. Do I hear a week voice pro claiming Chicago Lithuanian youth inactive?

VIENYBES ANNUAL CONCERT
February 13th, 1938
at
LABOR LYCEUM HALL

Sportsmen and Sports

By V. F. B.

Today we turn over this entire column to Mr. George Blecka, manager of the sensational Transfiguration Catholic Club basketball team, but before we do, we would like once more to venture the hope that the near future will find us watching a Lithuanian American Basketball Championship series between the champions of the Chicago Jaunimas League and this much-talked about aggregation from Maspeth, New York. But let's hear what Mr. Blecka has to say.

—o—

"Just received the Vienybe this evening and after going through your English Section of the "Sportsmen and Sport" column, I see an article regarding the Transfiguration Catholic Club — wondering what has become of the T. C. C. The answer to that question is, we have joined up with the Long Island Professional Basketball League, which League consists of the 8 best professional teams of Long Island, namely, Morris Park K. of C., Sacred Heart of Bayside, St. George A. A., Harlequins, the Astoria Arrows, Jamaica Jewish Center, Our Lady of Lourdes, and the Lithuanians (Transfiguration C. C.).

"Since the League has started, I am very happy to say that our team (T. C. C.) has never dropped from first place, but have been tied a few times for first place. At the present time we are still leading this League.

"Not only is our team leading the League, but we have two of our Lithuanian boys leading the League in scoring the most points played in this League, which is also a great honor, as this League is composed mostly of leading college and professional players. One — T. Krygeris, has scored 79 points in 6 games, averaging more than 1 points per game, and is now being called "Hank Luisetti" of Long Island (Hank Luisetti is considered the best basketball player in the country this year). In second position we have his team-mate T. Kepezinskas, who has scored 64 points in 6 games, averaging more than 10 points per game. These averages are exceptionally high when playing against such leading college and professional players.

"The Lithuanians have won 5 games and lost 2 in the League and have won the last 7 games in a row at Clinton Hall before very large crowds.

"We also have the honor of being the first local team who beat the "House of Davids" by more than two points when we defeated them last Friday night (Jan. 14th) at Clinton Hall — 41 — 34. The "House of Davids" have won 32 games this Season.

"In regards to your statement whether we would be interested in playing any other teams in Baltimore or Chicago, you can challenge any Lithuanian teams in Baltimore, Cleveland, Detroit, Chicago, or any other place, providing the guarantee they offer will cover our expenses, and if satisfactory to us".

BARBARISMS IN BROOKLYN

Brooklyn, N. Y. — At various times we have the unpleasant experience of witnessing a revival of the old barbaric custom of barb-thrusting. Instead of thorns or pointed sticks, our modern savages employ cutting remarks and the female of the species sinks her claws in the victim far more craftily than did the old clumsy barbarians.

The latest of this tribe to clamor for attention appeared for the 5th District Lithuanian Alliance concert held at the Alliance Hall on Jan. 23rd. Due to a cold, the very charming Miss Sadauskaitės' voice failed to register clearly a few times. What a chance this was for the barbed tongues to get going! Whether they hoped to impress the quiet but appreciative part of the audience with their supposedly superior knowledge of music or whether "neiškentė kaip šuo nelojes" — yet their actions belied Dr. Vinikas' later remarks that "it was better to have a select few than an uninvited many". Clearly, the process of selectivity could have been carried one degree further.

A lesser nuisance is the person who can't wait until after the concert to reinforce her already extreme poundage with a candy-bar. The undoing and then the crumpling of a cellophane wrapper is far from a noiseless operation especially in a small hushed hall. The support these people give to any affair does not end with the buying of a ticket — they should see the whole thing through or leave the hall when they feel a talk-fest or a swoon from hunger coming on.

Ignoring these annoyances, we must congratulate the two veteran artists, Miss Sadauskaitė and F. Morkus for carrying on like good troopers in the face of a small audience. May we again remark that the simpler melodic tunes make a better hit with the average Lithuanian audience than the difficult and less-intelligible melodies requiring more skill?

Some of us probably heard the other two young musicians on the program for the first time but enjoyed their playing so much that we urge every concert committee to include them on subsequent programs. Henry Virbickas is the very capable violinist and Tadas Sadlauskas the light-touch pianist. If there are any other talented Lithuanian-Americans who have'nt as yet joined Lithuanian activities we hope that they will not deprive us of the pleasure of hearing them soon.

Vytautas G. Vizbara
(Staff Correspondent)

Skaitykit įdomiausią moterų žurnalą

MOTERIS IR PASAULIS

Leidžia Lietuvos Moterų Taryba

Redaguoja F. Pikčilingienė

Adresas: Mickevičiaus g. 20b. Kaunas, Lietuva.

Prenumerata: Metams ---------- $3.00; Pusei metų -------- $1.50

MOTERIS IR PASAULIS galite užsiprenumeruoti kreipdamiesi Vienybę

THIS YOUNGER GENERATION

By ROSE LUCAS
(English Staff Correspondent)

Cleveland, Ohio. — There is an old and therefore generally conceded to be a wise saying, that "If the shoe fits put it on'.

Recently in this column, which has been running in the weekly English page of Vienybe for more than a year and in 'Dirva's Youth's Forum' for the last two or three months appeared the following paragraph:

"The thing I dislike in our "Dime-a-Dozen" professionals is their constant belittling of Lithuanians in general. Very often they hold political positions because of the backing of these same Lithuanians and their organizations or they are doctors and lawyers who were encouraged, praised and aided by the older Lithuanians who are intensely proud of their younger generation. Yet once these Intellectuals reach their goal and are no longer in need of help, their capacity for condescentions seems to increase in proportion with the amount of help they have accepted in the past. "Coming to these Lithuanian affairs is a waste of my time", I overheard one of these Olympians remark, "Very little of my business is with Lithuanians so I owe them nothing".

And then came the "sound and the fury". Surprisingly the very professionals here in Cleveland for whom I have always had the highest respect took exception to that "dime-a-dozen" phraze and set up a hue and a cry. With a tight grip on that phrase they squeesed their size 12 feet into a shoe several sizes too small (and never meant for them) and even though it pinched badly they wore it nevertheless and wrote lengthty letters to the editor expressing their displeasure.

The "Dime-A-Dozen" article is applicable to any Lithuanian community, not just Cleveland, and was not written as an attack on any particular individual. This column has never confined itself to localites; it has not so far, and does not in the future, plan to get itself entangled in petty local or political quarrels. In politics this column has no interest or ambitions, and its sole aim is to express the unprejudiced views of the younger generation on problems which affect it as a whole.

To me personally the various professionals and even the "Dime-A-Dozeners" I have met have always been more than cqurteous. I hold no personal grudge against any one of them but as far as the welfare of the younger generation is concerned I admit I may be prejudiced. So many claims have been made numerous times as to the great things accomplished by various organizations and individuals for Lithuanians and Lithuanian principles and traditions but I must be slightly near-sighted. Aside from a few exceptions I don't consider these accomplishments so very glaring or even outstanding. You have forgotten something haven't you, Gentlemen? The Younger Generation, for whom you haven't so far, even gone to first base.

You are our leaders and yet we have no schools teaching us the language, songs, and traditions of the race from which we are descended. You are our leaders and yet our boys, recognized as born athletes have a struggle getting suport for their championship baseball and basketball teams. You are our leaders and yet we havo no social organizations or clubs, no common meeting ground where we may learn how to meet and mingle with our fellow men, where we may attain poise from social contacts, where we may have opportunities to develop musical, dramatic, artistic, and athletic talents. You are our leaders —— but I have forgotten. We have no leaders! And so there is wailling and gnashing of teeth over the disappearance of the younger generation from the Lithuanian - American scene, but nothing is done about it.

Taking the SLA as an example. This, the largest and most powerful Lithuanian organization in America is dying of stagnation because they have forgotten the younger generation. In the exciting scuffle for the control of the organization among the various factions, the Jaunimo Komisija is allowed each year to read its never changing report of "We had no funds or power so we were unable to accomplish any thing. We would recommend".. They are patted on the head like the good little Komisija they have been and three new members are chosen for the next Seimas to read again another version of the same tune. Meanwhile the average age rate of the organization goes higher and higher and the SLA grows comfortably older and older while the cries of "Fašistas, Bolševikas, Komunistas, Socialistas grow louder and louder.

Where is our Younger Generation? Every once in a while one of us sticks our heads out we receive a smart clout on the knuckles and back we go into hiding. I remember wishing furiously that I could grow up in a hurry so I could be as "big" as the grown ups and say what I pleased. "Little children should be seen and not heard". It's a long time since I've heard even an echo of the phrase. I thought it might be safe to come out of hiding. I get ambitious, start writing a column and just when I am becoming what I thought was an old hand at the game I get slapped on the wrist, told to act like a good little girl and attend to my embroidery or I would never, never grow up to be a lady. Politics, professionals, and "dime-a-dozeners", I am told are far beyond my ken and only to be peeked at from behind the skirts of some protective angel. Must we be tooth less, decrepit and old graybeards before we are old enough to express an opinion or make a criticism?

This Younger Generation, Gentlemen, is tired of being perpetually swatted, pulled this way and that, and patted patronizingly on the head. The Younger Generation, Gentlemen, is growing up!

Please address all mail concerning this page to the editor, 104-40 117th Street, Richmond Hill, New York. Manuscript should be written on one side of the paper and will not be returned unless accompanied by stamped, self-addressed envelope.

Weekly English Section
Edited By
Vitalis Buksnaitis

NAUJA ŠVARI VIETA
Restauarant, Bar & Grill
411 GRAND STREET,
Brooklyn, N. Y.
Sav. *Vincas Vyšniauskas*
Visokių vietinių ir importuotų gėrimų
Degtinė—Vynas—Alus
Visoki Užkandžiai

BALTIMORĖS LIETUVIAI BIZNIERIAI
IR VIENYBĖS DIENRAŠČIO RĖMĖJAI

O. BROOKS TAVERN
ALUS — VYNAS — LIKIERIAI
504 WASHINGTON BLVD., BALTIMORE, MD.

Lithuanian Federal Savings and Loan Ass'n.
Paskolos užtikrintos iki $5,000.00
Kampas HOLLINS ir PARKINS STS. BALTIMORE, MD.

The NEW EMPIRE TAILORING COMPANY
MOTIEJUS MILAN ir JUOZAS MILAN, Savininkai
JUOZAS GUTAUSKAS, Vedėjas
744-750 N. EUTAW ST., BALTIMORE, MD.

JOHN GREBLIAUSKAS
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
423 S. PACA STREET, BALTIMORE, MD.
Tel.: PLAZA 1350

Vienintėlis Baltimorės Lietuvių Night Klubas
J. DEKENIS ir P. WEISENGOFF, Sav.
1417 W. BALTIMORE STREET, BALTIMORE, MD.
Phone: Gilmor 2010 — Šokiai kas vakaras

CHAS. B. KUCHAUSKAS IR SŪNUS
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI
637 S. PACA STREET, BALTIMORE, MD.
Tel.: SOUTH 0083

Boulevard Battery ir Armature Service Co.
PETER B. KELLY, Manadžeris
517 WASHINGTON BLVD., BALTIMORE, MD.
Tel.: CALVERT 2938

KAZIMIERAS AKELAITIS
Lietuvių Marylando Profesionalų ir Biznierių Draugijos Pirmininkas

SIMONAS LEVONAVIČIUS
Kriaučių dirbtuvės savininkas
516-21 E. BALTIMORE STREET, BALTIMORE, MD.

IŠ BROOKLYNO SIUVĖJŲ AMALGAMEITŲ 54 SKYRIAUS SUSIRINKIMO

Sausio 26 d. Amerikos Lietuvių Piliečių Klube, 280 Union Ave., Brooklyne, įvyko Lietuvių siuvėjų amalgameitų 54 skyriaus susirinkimas, kurį atidarė unijos pirmininkas J. Zaveckas. Protokolą perskaitė C. Necunskas, skyriaus sekretorius. Po to skaityti įvairūs laiškai prisiųsti unijos skyriui, tarp jų buvo ir Lietuvių Profecionalų Draugijos laiškas ir keturi bilietai po $3.00 dėl rengiamos vakarienės lietuvių kalbos studijų palaikymui Columbia universitete. Po laiško perskaitymo, komunistų suklaidinti nariai pradėjo rėkauti ir įrodinėti, kad unijos skyriui nereikia toje vakarienėje dalyvauti.

Ta proga reikia pažymėti, kad jeigu komunistai atsiunčia laiškus ir kokių nors dalykų prašo, tai tuomet tie asmenys nė kukšt. Čia norima tik lietuvių kalbą palaikyti Columbia universitete, kad mūsų studentai galėtų jos mokytis, tai tie patys lietuviškai kalbą ir save lietuviais laiką komunistai kelia trukšmą ir burnoja.

Rimtesnieji unijos skyriaus nariai apie tai ir pareiškė komunistams, tuomet tie susigėdinę nutilo. Nubalsuota nupirkti keturis bilietus po $3.00 ir dalyvauti profesionalų vakarienėje.

Vėliau kilo nemažas trukšmas dėl pašalpų išmokėjimo, K. Jankaičiui esant unijos delegatu 1935-1936 metais. Tuomet jo draugučiai valdė 54 unijos skyrių. Tais metais be vyriausios unijos tarybos ir 54 skyriaus žinios 36 žmonėms išmokėta apie $200 pašalpos, nors kai kuriems nereikėjo jos duoti.

Stojus į unijos skyriaus vadovybę rimtesniems žmonėms, kaip A. Bubniui, pradėta dalykas tyrinėti. Išdavoje šiemet unijos centro valdyba nariams išmokėjo po $10.00, o tiems, kurie anais laikais išsiėmė, visai mieko nedavė, tarp jų buvusiam delegatui K. Jankaičiui. Be to, buvusis delegatas anais laikais gavęs pinigų iš kontraktorių, kuriuos išleidęs "kokioms ten įdėjoms".

Unija dabar atėmė visas teises, uždraudė būti unijos valdyboje ir net atėmė balsą susirinkimuose.

Lietuvių 54 skyrius gavo iš centro pranešimą, kad ateityje be skyriaus pildomosios tarybos užtvirtinimo negalės gauti iš centro nė vieno dolerio pašalpos ar kitos finansinės paramos.

Nuo rugsėjo mėnesio 1937 metų iki šiam laikui visi siuvėjai mažai dirba, kai kur visai nedirba, o kai kur tik keleta valandų savaitėje. Kai kurios firmos turi daug medžiagos sukirpusios, bet reikalauja unijos, kad leistų darbininkams sumažinti algas.

Iš lietuvių kontraktorių 19 dirbtuvių tik 7 dirba po keleta valandų savaitėje, o kitos visai neturi darbo. Dabar laukia prasidedant naujam sezonui. Unijos vadai mano, kad netrukus laikai pagerės.

Unijos centras New Yorke nutarė, kad kaip tik siuvėjai pradės daugiau dirbti, tai unija kolektuos po 10 nuošimčių nuo uždarbio į unijos iždą. Tas bus laikoma mėnesiniais mokesčiais, kurie yra užsilikę po vieną, du ir net tris metus. Unija apskaičiavo, kad nariai dabar centrui labai daug skolingi. Unija turi 35,000 narių.

Unijos narys

A. STRUMSKYTĖ ATSIŽYMĖJO MOKSLE

Pereito ketvirtadienio vakarą, sausio 27 d. John Adams High School Auditorijoj įvyko, Edgar D. Shimes Junior High School graduation. Iš virš 200 studentų, kurių tarpe buvo ir pp. Strumskių duktė Aldona, kuri gavo aukščiausius ir daugiausiai atsižymėjimo laipsnių. Gaudama Salutation Schoolarship medalį ir prancūzų kalbos medalį. Garbės studentės diplomą, o už rašymą Shimes mokyklos leidimams — rašomą plunksną.

P-lė Aldona Strumskytė yra tykaus būdo mergaitė, kuri mažai kalba, o daug veikia, ši jos ypatybė yra paveldėta iš tėvo Xaviero Strumskio, o slaptas džiaugsmas ir maloni šypsa yra motinos, kuri turi didelės iniciatyvos ir kantrumo. Todėl mums tenka pasveikinti p-lę Aldutę su jos tykios veiklos moksle atsižymėjimus ir toliau neleisti didelį lietuvių pasiryžimą ir ištvermę pasiduoti svetimiems. Senovės patarlė: "Kokie tėvai — tokie vaikai", ir kaiu tėvai Sidabrai, Strumskiai yra lietuvių ąžuoliniai medžiai, tu Aldona esi šaka.

Z.

New Jersey lietuvių radio valandos koncertas

Vasario 13 d. 6:30 val. šv. Jurgio Draugijos salėje, 180-2 New York Ave., Newarke, N. J. įvyksta pirmutinis New Jersey lietuvių Radio Valandos koncertas ir šokiai. Koncerte bus chorų dainos, solo, duetai, kvartetai ir kitokių muzikos pamarginimų. Visi vietos ir apylinkės lietuviai kviečiami dalyvauti.

New Jersey lietuvių radio programa transliuojama per stotį WHOM kiekvieną sekmadienį nuo 5 val. vakaro.

Atrodo, kad biznis gerai sekasi

Mums labai malonu pranešti, kad kai kuriems mūsų biznieriams biznis gerai sekasi. Vienybietis p. A. Lapė, neseniai įsigijo naują biznį, nupirko Babylon viešbutį, kurį sumodernino ir žymiai pagerino. Biznis dabar eina visu smarkumu. Teko pastebėti, kad neseniai p. Lapė nusipirko naują De Soto automobilį sedan deluxe. Iš to sprendžiame, kad biznis sekasi.

Gero pasisekimo mūsų biznieriams.

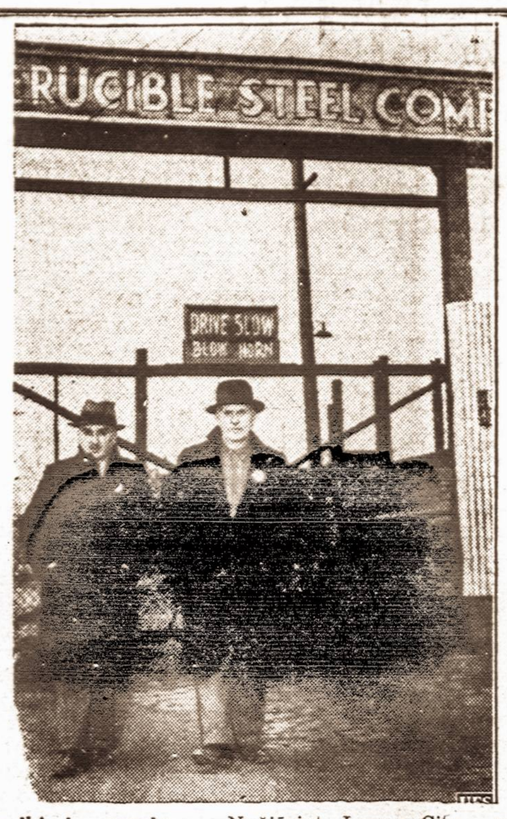

Streikierių sargyba. — Nežiūrint Jersey City miesto mayoro Frank Hague draudimo CIO unijos nariai streikininkai pastatė prie kai kurių Jersey City dirbtuvių savo sargybas.

Viešnagėje pas Vincą Ambrazevičių

Besiknaisiodamas po įvairius archyvus lietuvių muzikos reikalais, nuvykau pas Vincą Ambrazevičių, nes žinojau, kad jis kadaise buvo knygų rinkinį lietuvių kalba išleistų Amerikoje išstatęs parodoje (rodos bene Philadelphijoje). Tikėjau ką nors atrasti ir savo tikslui. Neklydau. Tarp daugelio įvairių knygų, senų laikraščių komplektų, radau ir apie M. Petrauską ir keletą kitų asmenų šiek tiek medžiagos.

Tenka pabrėžti, kad pas p. Ambrazevičių yra daug Vištaliaus laiškų. P. Ambrozevičius tuos laiškus daug metų išsaugojo ir juos labai saugiai laiko. Bando juos tvarkyti knygomis, kad nuo ilgo gulėjimo nesunyktų. Mūsų rašliavos vytysmosi eigoje yra labai svarbus dokumentas. Svarbu, kad ši medžiaga laiku pakliūtų į saugias rankas, kuriose būtų tinkamai iškelti Vištaliaus darbai.

Taip pat randasi daug laiškų senųjų veikėjų: Basanavičiaus, kun. Burbos, kun. Žiliaus, Paukščio, Olšausko ir kt.

Kas svarbiausia, kad šimtai raštų yra pas jį iš kovų laikotarpio už Lietuvos nepriklusomybę. Jų tarpe yra senatorių laiškų originalai, latvių, estų ir kitų svarbių asmenų susirašinėjimas. Vargiai kur nors yra pas amerikiečius toks didelis rinkinys tokių dokumentų. P. Ambrozevičius yra labai susirūpinęs šios medžiagos sutvarkymu ir perdavimu į tokias rankas, kad ji nežūtų, kad ją būtų galima panaudoti nušvietimui amerikiečių veikimo dėl Lietuvos nepriklausomybės, nes tokių dokumentų daug jau yra amžinai žuvę.

Ačiū už suteiktą man medžiagą ir linkiu p. Ambrozevičiui šią brangią mūsų tautai medžiagą sėkmingai išsaugoti iki perdavimo į saugias rankas.

J. Ž-čius

Banditai nušovė vieną policininką, o kitą sužeidė

Penki banditai policijos netikėtai užklupti vienam Bronxo lombarde, pradėjo į policininkus šaudyti. Vienas policininkas Kilpatrick nušautas vietoje, o kitas sunkiai sužeistas. Kitas banditas sunkiai sužeistas, vienas suimtas, o trys pabėgo. Sužeistasis ir suimtasis banditas bus baudžiami mirties bausme.

Kur galite gauti bilietų Vienybės koncertui vasario 13 d.

A. S. Trečiokas, 314 Walnut St., kampas Adams St., Newark, N. J.

G. Jokubaitis, Station Tavern, Stony Brook, L. I., N. Y. Route 25.

B. Mockus, 93-95 Marcy Ave., Brooklyn, N. Y.

Susivienijimo Salėje, 197 Grand St., Brooklyn, N. Y.

Juozas Ginkus, Saldainių krautuvė, 495 Grand St., Brooklyn, N. Y.

Republic Liquor Store, 415-417 Keap St., Brooklyn, N. Y.

Piliečių Klubas, 280 Union Ave., Brooklyn, N. Y.

J. Ambraziejus, 168 Grand St., Brooklyn, N. Y.

Lietuvių Piliečių Klubas, 60-39 Perry Ave., Maspeth, L. I.

Narvydas — Newstand, 336 Union Ave., Brooklyn, N. Y.

B. Stankus, 67 Hudson Ave., Brooklyn, N. Y.

Venis, 37 School St., Brooklyn, N. Y.

Šaplas ir Vaiginis, 147 Thames St., Brooklyn, N. Y.

A. Vikrikas, 123 Grand St., Brooklyn, N. Y.

B. Waichaitis, 56-10 Remsen Pl., Maspeth, L. I.

Ant. Povilanskas, 291 Whyte Ave., Brooklyn, N. Y.

19 metų kalėjimo už penkių merginų išniekinimą

Elizabeth, N. J. teismas šiomis dienomis nubaudė 33 metų amžiaus Irvington, N. J. gyventoją Julių Malicką už penkių jaunų merginų išniekinimą. Teisėjas jį pripažino lytiniu manjaku ir priteisė jam 19 metų sunkių darbų kalėjimo.

Tautų Sąjunga dalyvaus pasaulinėje parodoje

Iš Genevos praneša, kad Tautų Sąjunga nutarė dalyvauti New Yorko pasaulinėje parodoje 1939 metais. Tam tikslui šiomis dienomis numatoma paskirti tam tikra pinigų suma.

Vienybės Dienraščio Metinis Koncertas Vasario 13 d., 1938 M. LABOR LYCEUM SALĖJE

Central Brooklyno Lietuviai Biznieriai

L. ALEKSIEJUS
Restauranas su Gėrimais
33 Hudson Avenue,
Brooklyn, N. Y.
Tel.: CUm. 6-9108

T. Kulber
Restauranas ir Gėrimai
85 Hudson Avenue,
Brooklyn, N. Y.

V. KRAUČUNAS
BAR and GRILL
Restaurant
50 Hudson Avenue
Brooklyn, N. Y.

K. BAGDONAS
Drabužių Krautuvė
53 Hudson Avenue
Brooklyn, N. Y.

M. SIRUTIS
LUNCH ROOM
48 Gold Street,
Brooklyn, N. Y.
Tel.: CUmberland 6-8629

J. ŠNIRAS
Sarton Restaurant
BAR and GRILL
181 Pearl Street,
Brooklyn, N. Y.
Tel.: CUm. 6-7626

D. RAŠKEVIČIUS
Meat Market and Groceries
38 Hudson Avenue,
Brooklyn, N. Y.

FRANK BLOCK
Dealer in choice
BEEF, PORK and LAMB
59 Hudson Avenue,
Brooklyn, N. Y.

J. BAKANAUSKAS
Restaurant
BAR and GRILL
55 Hudson Avenue
Brooklyn, N. Y.
Tel.: MAin 4-8746

Clement Voketaitis
ADVOKATAS
50 COURT STREET,
Brooklyn, N. Y.
Tel.: Triangle 5-3622

168 GRAND STREET,
Tel.: Evergreen 8-7179

Dr. H. MENDLOWITZ
Perkėlė savo Williamsburgo ofisą į
522 BEDFORD AVE
netoli Taylor St.
BROOKLYN, N. Y.
Tel. EVergreen 7-1312
PRIEMIMO VALANDOS:
nuo 1 val. iki 3 val. p. p.
ir nuo 7 v. vak. iki 8 vak.
FLATBUSH OFISAS:
2220 Avenue J

Aidone
For Almost Immediate Relief of Colds, Headaches, Neuralgia and Muscular Pains
NOVOGEN LABORATORIES Brooklyn, New York

Jeigu Jums skauda galvą naudokite AIDONE
Jeigu nušalot, naudokite AIDONE
Jeigu kenčiat nuo neuralgijos ir muskulų gėlimų, naudokite AIDONE
Jeigu turite karštį, naudokite AIDONE

AIDONE galite gauti FRANK A. URBONO ir kitose vaistinėse

FRANK A. URBONO VAISTINĖS
151 Metropolitan Avenue, Brooklyn, N. Y. Tel. Evergreen 4-8213
61-02 Grand Avenue, Maspeth, L. I. Tel. Havemeyer 8-2977

SKAITYKITE VIENYBĘ

SALDAINIŲ KRAUTUVĖ
Didelis pasirinkimas geriausių saldainių dėžese iš Amerikos. Taip pat galite gauti saldainių ir iš LIETUVOS
Namie gaminti ledai (Ice Cream)
Geriausi užkandžiai
ALUS IŠ KRANO IR BONKUTĖMIS
JUOZAS GINKUS
495 Grand Street, Brooklyn, N. Y.
EVERGREEN 7-2306

"GARSAS" BAKERY
GARSAS BREAD
A. Šrupokis, savininkas
Tel. Evergreen 8-7027
PIRMOS RŪŠIES LIETUVIŠKA DUONA
64-66-68 So. 2nd Street, Brooklyn, N. Y.
Kepa visokias Duonas ir Pyragaičius
VEŽA KRAUTUVĖMS. SIUNČIA PAŠTU IR EKSPRESU

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

MATTHEW P. BALLAS
(BIELIAUSKAS)
660 Grand St., Brooklyn, N. Y.
NOTARY PUBLIC Tel. STagg 2-5843

STEPHEN AROMISKIS
(ARMAKAUSKAS)
423 Metropolitan Av., Brooklyn, N. Y.
Tel. EVergreen 7-4335 Koplyčia Laidotuvėms

A. RADZEVIČIUS IR SŪNUS
402 Metropolitan Av., Brooklyn, N. Y.
TEL. STAGG 2-4409

A. VALANTIEJUS
54-41 — 72nd St., Maspeth, N. Y.
NOTARY PUBLIC Tel. Newtown 9-4464

BARRY P. SHALINS
(ŠALINSKAS)
84-02 Jamaica Av., Brooklyn, N. Y.
Tel. Virginia 7-4499 Koplyčia Laidotuvėms

JUOZAS GARŠVA
231 Bedford Av., Brooklyn, N. Y.
KOPLYČIOS LAIDOTUVĖMS
Tel. EVergreen 8-9770

Visi šie laidotuvių direktoriai žinuomoja automobilius įvairiems reikalams

TARZANAS IR AFRIKOS ŽMOGVAGIAI

Edgar Rice Burroughs

151. Supdamiesi po plačiais baltais parašutų skėčiais, Tarzanas su Brownu lėtai leidosi į Kavandavandos šventovės kiemą. O paliktas ore lėktuvas, beprasmiškai pasikreipęs, pradėjo suktis sūkuriu ir kristi žemyn.

Abudu drąsuoliai tikėjosi, kad lėktuvas nukris arti prie šventovės ir nukreips kavurų dėmesį nuo parašutų, kuriuos galėtų pasitikti kavurai su atstatytais durtuvais. Bet jiedu negalėjo atspėti, kas atsitiks apačioje.

Ginkluoti šventovės sargai, kaip ir kaimo gyventojai, baisiai išsigando, nes ir jie manė, kad užmuštųjų lakūnu šmėklos atskrenda atkeršinti. Jie visi baisiai klykdami subėgo į šventovę pasislėpti pas savo dievus...

...Tuo tarpu savo kambaryje Kavandavanda laikė pagrobęs Janę, kuri nors mėgino iš jo išsisukti visomis savo jėgomis, bet įpykęs Kavandavanda buvo nejveikiamas. Pagaliau Kavandavanda iškėlė peilį, kad perverti Janės širdį.

Kas bus toliau — žiūrėkite kitame Vienybės numeryje

VIENYBĖ

LITHUANIAN DAILY

New York Public Library 476 Fifth Ave.

Linkiu, kad visi atšalusieji ir nuo mūsų tautos nutolusieji broliai lietuviai sugrįžtų prie lietuviško kamieno. — Rapolas Skipitis.

NEW YORK PUBLIC LIBRARY FEB 17 1938 ASTOR LENOX TILDEN FOUNDATIONS

LII. METAI. 26 (318) N. BROOKLYN, NEW YORK, ANTRADIENIS, 1938 M., VASARIO-FEBRUARY 1 D. KAINA 3 CENTAI

TELEGRAMOS IŠ LIETUVOS

KAUNAS. — Sausio 25 d. dalyvaujant Valstybės prezidentui, Vyriausybei, Mokslo, Meno atstovams, atidarytas Kultūros Muziejaus Priešistorinis skyrius, turintis per 10,000 eksponatų, vaizduojančių lietuvių tautos kultūrinę raidą nuo 14,000 metų prieš Kristaus gimimą.

KAUNAS. — Įsteigta kultūronio bendradarbiavimo su užsieniais sąjunga.

KAUNAS. — Jubiliejinių metų programos. Birželio 17 iki 21 Klaipėdoje įvyks tarptautinė ir nuo liepos 24 iki 31 tautinė olimpinė regata.

VILNIUS. — Lenkai Nesiliauja. — Sausio 22 d. lenkai uždarė Vilniaus Krašto lietuvių Ūkio Draugiją ir lietuvių Sporto Klubą.

KAUNAS. — Sausio 27 d. Seimas svarstė ir priėmė svetimšaliams gyventi medicinos, adontologijos, farmacijos praktikos teisių įstatymų pakeitimus. Seimui pateiktas naujosios konstitucijos projektas bus svarstomas sausio 31 d.

KAUNAS. — Tarpžinybinė Komisija pateikė vyriausybei platų murinės kaimo statybos plytinių, kalkių degyklų ir cemento fabriko steigimo planą.

KAUNAS. — Lietuvių Prekybininkų, Pramonininkų ir Amatininkų (Versilininkų) Sąjunga įsteigė Kaune importo eksporto akcinę bendrovę Verslas. Kas iš firmų ar paskirų biznierių norėtų užmegsti ryšius, gali kreiptis adresu: Akc. B-vė Verslas, Kaunas, Laisvės Al. 24.

FRANCO LĖKTUVAI BOMBARDAVO BARCELONO NAŠLAIČIŲ PRIEGLAUDĄ

Ispanijos vyriausybininkai siūlė susitarti nebombarduoti miestų, bet frankistai, matyt, nesutiko

BARCELONA, sausio 31 d. — Ispanijos vyriausybininkų Krašto Apsaugos Ministeris Indalecio Prieto oficialiai pasiūlė generolui Francui sudaryti sutartį, kad nei frankistai, nei vyriausybininkai neužpuldinėtų civilinių Ispanijos gyventojų ir nebombarduotų miestų, kur daugiausiai nukenčia civiliniai gyventojai.

Vietoj atsakymo generolas Franco pasiuntė į Barceloną keliolika karo lėktuvų, kurie smarkiai bombardavo miestą. Keleta bombų pataikė į našlaičių prieglaudą, kurioje buvo keleta šimtų vaikų. Po bombardavimo patirta, kad 158 vaikai, daugiausiai berniukai, užmušti ir keleta šimtų sunkiai sužeista. Taip pat sugriauta keleta namų ir sužeista keliolika suaugusių žmonių.

Šis Ispanijos frankistų žygis nemažai sujaudino kultūringas pasaulio valstybes, kurios pareiškė didelį pasipiktinimą generolo Franco žygiu.

AMERIKOS KONGRESMENAI SVEIKINA ISPANIJOS PARLAMENTĄ

WASHINGTON, sausio 31 d. — Vakar 26 Jungtinių Valstybių Senatoriai ir 34 kongresmenai pasiuntė pasveikinimą Ispanijos Parlamentui, kuris ryt atsidaro Katalonijoje.

Savo pasveikinime Amerikos senatoriai ir kongresmenai reiškia užuojautos jaunai Ispanijos respublikai dėl dabartinio pilietinio karo ir padrąsina juos ištvermingai laikytis prieš savo priešus ir saugot Ispanijos respubliką.

Po pasveikinimu pasirašė demokratų, republikonų, progresyvių ir kitų Amerikos politinių partijų nariai ir vadai.

NACIAI MINĖJO SAVO PENKIŲ METŲ SUKAKTUVES BE JOKIO ENTUZIAZMO

BERLIN, sausio 31 d. — Vakar Berlyne ir kituose Vokietijos miestuose paminėta nacių partijos penkių metų sukaktis, taip pat iškilmingai paminėtas ir nacių Vokietijos valdymas. Nors minėjimas buvo labai iškilmingas, bet nebuvo to entuziazmo, kuris reiškėsi nacių sukaktuvių iškilmėse 1933 metais, kada Hitleris naciams žadėjo visą pasaulį.

Berlyne pora valandų buvo didelės eitynės. Saulei nusileidus gatvėse 25,000 demonstruojančių nacių nešė degančius fakelus.

Hitleris nacių paradą priėmė nuo Wilhemstrasse balkono. Šalia jo buvo kiti nacių šulai, kaip Georingas, Goebbels, Rosenbergas, Blombergas ir kiti. Buvo tikėtasi, kad tą dieną bus atidarytas Vokietijos Reichstagas, kuriame Hitleris pasakys kalbą apie nacių užsienio ir vidaus politiką, bet pora dienų prieš iškilmes, Reichstago atidarymas atidėtas neribotam laikui.

U. S. A. LAIVAS IŠGELBĖJO NORVEGŲ LAIVO ĮGULĄ

MIAMI, Florida, sausio 31 d. — Jungtinių Valstybių prekybinis laivas Veragua išgelbėjo skęstančio Norvegijos prekybinio laivo Newsome įgulą iš keliolikos žmonių. Norvegų laivas užplaukė ant uolos Karibų jūrėje.

DIDELĖS AUDROS ANGLIJOJE

LONDON, sausio 31 d. — Jau keliolikta diena kai Anglijoje ir jūrose siaučia nepaprastai didelės viesulos. Dažnai vėjo stiprumas siekia net 75 mylias per valandą. Be to, visoje Anglijoje siaučia dideli lietūs ir ledai.

John L. Lewis

GREEN SAKO, KAD LEWIS IŠEIKVOJO ANGLIAKASIŲ UNIJOS PINIGUS

Būk Lewis išleidęs United Mine Workers unijos pinigus CIO propagandos reikalams

MIAMI, Florida, sausio 31 d. — Amerikos Darbo Federacijos pirmininkas William Green pareiškė, kad CIO unijų sąjungos vadas John L. Lewis, norėdamas sustiprinti ir išvystyti CIO veiklą ir padidinti jos narių skaičių, be atodairos išleidęs ir išeikvojęs tos unijos pinigus. Jis pažymi, kad Lewis, būdamas United Mine Workers unijos pirmininkas, yra išeikvojęs nemažai ir tos unijos pinigų, kurios narių yra ir William Green.

Ta proga Green pataria United Mine Workers unijos nariams patikrinti savo iždą ir ištirti ką Lewis yra padaręs su tos unijos pinigais.

Apie angliakasių unijos pinigų eikvojima CIO reikalams, Green pasiuntė laišką United Mine Workers unijos sekretoriui, kurio prašė tą laišką perskaityti Washingtone angliakasių unijos konvencijos metu.

ITALIJOS AMUNICIJOS DIRBTUVĖS SPROGIME ŽUVO 15 ŽMONIŲ

SEGNI, Italija, sausio 31 d. — Vakar radio žiniomis buvo pranešta, kad Italijoje Segni mieste, vietinėje amunicijos dirbtuvėje įvyko sprogimas, kuriame užmušta 300 žmonių. Dabar papildomai pranešama, kad sprogime žuvo ne 300 žmonių, bet tik 15 žmonių ir apie 200 sunkiai sužeista.

Sprogimo metu Segni miesto biznio dalis ir amunicijos dirbtuvės apylinkėje nuo sprogimo sugriuvo daug namų. Iš kai kurių miesto dalių visi žmonės priversti išsikraustyti, nes namuose pavojinga gyventi.

Iš viso buvo trys dideli sprogimai, kurie sekė vienas po kito. Pirmas sprogimas įvyko apie 7 val. 35 min. rytą pereitą šeštadienį. Amunicijos dirbtuvėje iš viso dirbo apie 6,000 žmonių, bet kitose aplinkinėse dirbtuvėse iš viso dirbo apie 12,000 darbininkų.

SOVIETŲ ARCHEOLOGAI ATKASĖ SENAS PILIS

TAŠKENT, Rusija. — Sovietų archeologai šiomis dienomis Kzyl-Kum tyruose, netoli Bukara užtiko keleta piliakalnių, kuriuose rasta net kelių šimtų pilių griuvėsiai. Griuvėsių tarpe rasta dirbtuvių, gyvenamų namų, vergų stovyklų ir kitų liekanų. Spėliojama, kad šios pilys pastatytos tryliktave amžiuje.

NIEKAD NEVĖLU MOKYTIS

COLUMBUS, Ohio. — Ohio State Kolegijoje šiuo metu yra vienas studentas 15 metų amžiaus, kuris studijuoje inžineriją ir viena studentė 59 metų amžiaus, kuri mokosi bendrų mokslų.

TĖVAS NENORI PRISIIMTI VIENĄ DVYNUKĄ

MITCHELL, S. D. — Vienas vietinis gyventojas, kurio žmona prieš kelis metus pagimdė dvynukus, pareiškė teismui, kad vienas dvynukas yra jo, o kitas yra ne jo. Jis sakė, kad jo žmona turėjusi santykių su svetimu vyru ir dėl to nenorėjo vieno dvynuko priimti, kaip savo. Nežiūrint to teismas pripažino, kad abu dvynukai yra jo ir jis juos privalo auginti. Ši byla jau tęsėsi nuo 1933 metu, bet tik šiomis dienomis galutinai baigta.

Uždraudė samdyti gimines, nors ir laikiniam darbui atlikti

KAUNAS. — Kad kai kurie Lietuvos įstaigų viršininkai, laiškininkų atostogų metu, samdo pavaduotojais savo gimines, kartais net savo sūnus arba žmonas. Kadangi yra draudžiama tarnauti vienoje įstaigoje giminėms, kurie yra vieni kitiems betarpiais viršininkais bei prižiūrimaisiais, Pašto Valdyba uždraudė gimines samdyti ir šiuo atveju, t. y. susirgusiems bei atostogaujantiems laiškininkams pavaduoti.

Provincijoje sniego gausumas laužo trobesių stogus

KAUNAS. — Provincijoje neįprasta nuo stogų sniegą nukasti, nes nuo šiaudinių stogų nukasti ir prieiti esą labai nepatogu. Kadangi dabar labai daug prisnigo, tai daug kur sniegas laužo trobesių stogus. Nuo šakių atvažiavę žmonės pasakoja, kad Sudargo ir Kaimelio apylinkėse sniegas jau įlaužęs per 30 stogų.

PARYŽIUJE DIDELĖS BEDARBIŲ DEMONSTRACIJOS

PARIS, sausio 31 d. — Tūkstančiai Paryžiaus ir kitų miestų bedarbių susirinkę Paryžiuje demonstruoja gatvėse ir dainuoja Marselietę. Jie reikalauja valdžios, kad jiems būtų mokama didesnės nedarbo pašalpos.

DANZIGE SULAIKYTI TRYS LENKŲ LAIKRAŠČIAI

DANZIG, sausio 31 d. — Vakar ir užvakar Danzigo policija konfiskavo tris vietinius lenkų laikraščius, kuriuose būk buvo neteisingai skelbiama, kad vietos autoritetai žiauriai elgėsi su dviem Lenkijos piliečiais.

40 ANGLŲ KARO LAIVŲ IŠPLAUKĖ Į GIBRALTARĄ

LONDON, sausio 31 d. — Vakar iš Anglijos vandenų į Gibraltarą išplaukė 40 karo laivų, kurie toje apylinkėje dalyvaus karo manevruose.

KIEK ŠIAULIUOSE YRA ĮMONIŲ

ŠIAULIAI. — Šiaulių apskrityje 1938 m. yra įregistruota 445 pramonės įmonės, kurių 218 yra Šiaulių mieste. Pernai iš viso įmonių buvo — 443. Be to, įregistruota 369 dvarai. Visose įmonėse dirba apie 4,000 darbininkų, kurių skaičiuje yra vyrų — 2,600, moterų — 1,200 ir jaunamečių — 200.

Deportuoja unijos vadą. — Harry Bridges, Maritime unijos vadas, kurį dabar ruošiamasi deportuoti į Australiją. Seattle miesto autoritetai reikalauja ji suimti, kaip žalingą Amerikai asmenį.

ANGLAI RUOŠIASI DIDELIEMS KARO MANEVRAMS TOLIMUOSE RYTUOSE

Siunčia 24 karo laivus, 10,000 kariuomenės ir aštuonias karo lėktuvų eskadriles į Singapore

SINGAPORE, sausio 31 d. — Didžiosios Britanijos Admiraliteto isakymu ryt iš Anglijos vandenų ir įvairių Britų Imperijos kolonijų 10,000 kareivių, 24 karo laivai ir aštuonios karo lėktuvų eskadrilės vyks į Singapore, Anglijos Tolimųjų Rytų karo bazę, kur įvyks dideli karo manevrai.

Anglai oficialiai paskelbė, kad jie manevrai daromi "išbandyti Singapore bazės stiprumą ir atsparumą karo metu". Bet neoficialiai kalbama, kad anglai siunčia karo laivus ir kariuomenę dėlto, kad beveik kasdien tarp Anglijos ir Japonijos blogėja santykiai.

Šiomis dienomis Japonijos karo vadas Kinijoje generolas Matsui atvirai pareiškė, kad jeigu Anglija nesiliaus pardavinėjusi ginklų Kinijai, tarp Japonijos ir Anglijos gali kilti rimtas konfliktas.

Singapore karo bazė laikoma Tolimųjų Rytų Gibraltaru ir vėliausiu laiku anglai pradėjo tą bazę dar daugiau stiprinti ir statyti naujus fortus, gabent artileriją ir net kasti apkasus. Taip pat žymiai sustiprinta anglų bazė Honkonge.

Honkongas dabar yra vyriausias Tolimųjų Rytų prekybos centras, kur kinai superka ginklus, amuniciją, karo lėktuvus ir kitus karo pabūklus, karui su Japonija. Į Honkong keleta kartų lankėsi čian Kai Šeko žmona, kinų karo aviacijos viršininkė.

SOVIETŲ SPAUDA KRITIKUOJA RUSIJOS VALSTYBĖS GYNĖJĄ

Sako, Višinskis kai kuriuos komunistus nubaudė ir baudžia visai be reikalo

MASKVA, sausio 31 d. — Sovietų Sąjungos spauda pradėjo aršiai kritikuoti Sovietų "valytojus", jų tarpe ir Sovietų valstybės gynėją Andrei J. Višinskį, kuris yra ne vieną buvusį Sovietų vadą ir tariamą sabotažininką pasiuntęs į budelio rankas už išdavikystę ir Sovietų Sąjungos "griovimą".

Maskvos oficialė komunistų spauda sako, kad Višinskis, norėdamas pasigerinti Stalinui tūkstančius žmonių apkaltino išdavystėje, nors tie apkaltinimai nebuvo įrodyti. Kai kuriais atvejais Višinskis reikalavo mirties net asmenims už mažus ir visai nežymius nusikaltimus. Tas esą, turi liautis.

LYTYS GRIAUJA NIAGARA FALLS HYDROELEKTROS STOTĮ

Ruošiama kaimo gyventojams gydyti gydytojų taksa

KAUNAS. — Pagal Seimo priimtąjį kaimo gyventojų sveikatos reikalams rūpinti įstatymą, kuris veikia nuo sausio 1 d., Vidaus Reikalų Ministerija baigia ruošti gydytojams taksą. Taip pat atliekami ir kiti pasiruošimai šiam įstatymui pradėti vykdyti.

NIAGARA FALLS, N. Y. — Savaitės pabaigoje kiek atšilus orui, lytys viršutinėje Niagara krioklio dalyje pradėjo lūžti ir kristi per krioklį į jau ir taip užsigrūdusią apatinę krioklio dalį, kur prieš keleta dienų išverstas View Falls tiltas beveik lyčių uždengtas. Ontario provincijos pusėje lytys beveik uždengia Ontario hydroelektros stotį, kuri jau kuris laikas neveikia. Yra pavojaus, kad susigrūdusios lytys gali visai sunaikinti Niagara Falls hydroelektros stotį ir padaryti nuostolių už keliolika milijonų dolerių, nes ši stotis laikoma viena didžiausių pasaulyje. Eksperatai sako, kad tik labai didelis šaltis dabar gali hydroelektros stotį išgelbėti.

Aplankė U. S. A. Kongresą. — Šiomis dienomis Jungtinių Valstybių Kongresą aplankė Anglijos Parlamento narė Lady Astor (vidury), Amerikoje gimusi, bet dabar Anglijos pilietė. Šale jos stovi senatorius Key Pitman iš Nevados.

FISHER BODY AUTO DIRBTUVĖS PAŠAUKĖ Į DARBĄ 3,300 DARBININKŲ

CLEVELAND, Ohio, sausio 31 d. — United Automobile Workers unija praneša, kad nuo šios dienos vietinė Fisher Body auto dalių dirbtuvė pašaukė į darbą 3,3000 darbininkų, minėtos unijos narių. Ši dirbtuvė yra dalis General Motors korporacijos įmonių. Netrukus ir kitos dirbtuvės pašauks į darbą dar prieš Kalėdas atleistus darbininkus.

ORAS

Numatoma: Giedra ir žymiai šalčiau.

Saulė teka 7:07, leidžiasi 5:12. Dienos ilgis 10 val. 04 min.

ĮDOMŪS KLAIPĖDOS ATVADAVIMO DOKUMENTAI

Kaip buvo paskelbta šaulių mobilizacija

1923 m. sausio 10 d., prasidėjus Klaipėdos sukilimui, kai kuriose Lietuvos vietose buvo išmėtyti klaipėdiečių sukilėlių atsišaukimai, kuriais Lietuvos šauliai buvo kviečiami į pagalbą sukilėliams. Kaž kokiu būdu tuojau tu atsišaukimų gavo anglų ir prancūzų atstovybės Kaune. Anglijos ir Prancūzijos atstovai atvyko pas Lietuvos užsienių reikalų ministerį, jam parodė sukilėlių atsišaukimą į šaulius ir pareiškė, kad, jų žiniomis, Klaipėdos sukilime jau dalyvauja šauliai ir kad už sukilimą būsianti atsakominga Lietuvos vyriausybė. Užsienių reikalų ministeris santarvės atstovams atsakė, kad Lietuvos vyriausybė apie šaulių dalyvavimą sukilime neturi jokių žinių, pažadėjo klausimą išaiškinti ir pažadėjo sustiprinti pasienio sargybas, kad iš Didžiosios Lietuvos šauliai kartais slaptai neperbėgtų į Klaipėdos kraštą. Netrukus ministeris pirmininkas pareikalavo, kad šaulių Sąjunga skubiai paaiškintų, ar tiesa, kad šauliai eina sukilėliams pagalbon, ir kad Šaulių Sąjunga turi sudrausminti šaulius, kad jie į sukilimą neįsiveltų ir neužtrauktų vyriausybei tarptautinių diplomatinių sunkumų.

Suprantama, kad visoje Lietuvoje, visuose gyventojų sluoksniuose buvo reiškiamas Klaipėdos sukilimui didžiausias pritarimas ir noras kuo kas gali sukilėliams padėti. Tuo labiau reiškėsi nerimas šaulių tarpe. Tačiau vyriausybė diplomatiniais sumetimais turėjo laikytis nuo sukilimo kuo toliausiai ir vengti atsakomybės už jį. Šaulių Sąjungai buvo keblus uždavinys — duoti vyriausybei tokį atsakymą, kuris patenkintų Santarvės atstovus ir neužkirstų kelio šauliams kokiu nors būdu sukilėliams pagelbėti. Gerai pagalvojusi, Šaulių Sąjunga rado tokią išeitį, kad liko ir vilkas sotus, ir avis sveika... Būtent, Šaulių Sąjunga stačiai paskelbė šaulių mobilizaciją, paskelbdama į šaulius atsišaukimą, kuriame įvynė ir pačių klaipėdiečių sukilėlių atsišaukimą. Vyriausybei Šaulių Sąjunga atsakė, kad šauliai, gavę klaipėdiečių atsišaukimą, pavieniui ir būreliais slaptai bėga į Klaipėdos kraštą. Nors tokius bėglius pasienyje sargybos sulaiko, bet galimas dalykas, kad tam tikras skaičius šaulių jau bus perbėgęs pas sukilėlius. Atsakyme buvo dar pareikšta, kad Šaulių Sąjunga norėtų oficialiai bent 5.000 šaulių pasiųsti sukilėliams pagalbon, bet tuo tarpu savo atsišaukimu Šaulių Sąjunga šaulius esą apraminusi.

Štai, tas garsusis Šaulių Sąjungos atsišaukimas, kuris tuo jau visoje Lietuvoje buvo išplatintas ir iš kurio matyti, kaip anuo metu viešai buvo padarytas Klaipėdos sukilimui šaulių savanorių surašymas:

LIETUVOS ŠAULIAI! Saulio 10 dieną Lietuvių Tautos ir valstybės gyvenime išmušė reta istorinė valanda. Tą dieną mūsų Broliai Klaipėdiečiai, netekę vilties savo švenčiausias teises kantrumu ir ramiu būdu apsaugoti, ėmės ginklu spręsti gimtojo krašto likimą. Vyriausias Mažosios Lietuvos Gelbėjimo Komitetas, suorganizavęs vietos gyventojų sukilimą, pasiskelbė Klaipėdos krašto valdžia. Tokį svarbų ir prieš visą Lietuvių tautą atsakomingą žingsnį darydamas, Gelbėjimo Komitetas kreipės į Lietuvos šaulius su šiuo atsišaukimu:

"Broliai Šauliai. Pasauliniam karui besibaigiant, Rusų naguose buvusioji Didžioji Lietuva savo sūnu pastangomis išsivadavo iš vergovės jungo. Dėl to jūs dabar esate laisvi ir laimingi. Tuo pačiu metu ir mes būtume galėjų iš vien su jumis stoti ginkluoton kovon ir išsivaduoti, bet, nelaimė, mes tuomet paklausėme kilnių pažadų ir tikėjomės likt laisvi per Aukštosios Santarvės malonę. Mažoji Lietuva buvo atskirta nuo Vokietijos ir mums buvo žadėta, kad Lietuvos Respublikai susitvarkius ir mums bus leista prie senosios savo močiutės prisiglausti. Todėl mes tuomet nesigriebėme ginklo ir kantriai kentėjome svetimšalių viešpatavimą mūsų krašte, tikėdami, kad šitai mūsų vergovei ateis greitas galas.

Apsivylėme. Tuo tarpu, kai Didžioji Lietuva, nors buvo rusų, bermontininkų bei lenkų atvejų — atvejais puldinėjama ir draskoma, apsigynė ir išlaikė savo nepriklausomybę, o pagalios ir ekonominiu žvaigsniu gerokai sustiprėjo, mes, Mažosios Lietuvos gyventojai, palikome vergai ir įpuolėme į neapsakomą skurdą. Mūsų krašto gyvenimas paliko visai nepakenčiamas, kadangi mes privaryti ligi galutinio bankroto.

To negana. Dabar Lietuvos Respublika galutinai susitvarkė ir viso pasaulio pripažinta. Laikas būtų ir mums prie Lietuvos glaustis, kaip tai anuomet Santarvė žadėjusi buvo, bet mums apie tai draudžiama net užsiminti. Svetimšaliai pradėjo negirdėtai mus spausti, neleidžia mums laisvai susirinkti, draudžia mums lietuviškus atsišaukimus bei lapelius platinti, pagalios ima drausti net prabilti lietuviškai. Buvo tokių atsitikimų, kad mus kalėjiman dėjo vien dėl to, kad valdžios įstaigose prabilome lietuviškai, ir tas viskas dėjosi ne gilioje senovėje, bet šiais 1923 metais.

Tokiai padėčiai susidarius, trūko ir mūsų kantrybė.

Mes griebėmės ginklo, ryžda miesi sau liuosybę išsikovoti arba mirti.

Broliai. Jūs žinote, kad mūsų mažai, kad mes esame neprisiruošę ir nepritvrę kovotojai, dėl to mes šiandien šaukiamės Jūsų pagalbos. Mes tikimės, kad vardan mūsų motinos Lietuvos labo jūs ateisite, sustiprinsite silpnas eiles ir padėsite mums iš nepakenčiamos verguvės išsivaduoti".

Šauliai. Pirmiausia mūsų pagalbos šaukdamiesi, Broliai Klaipėdiečiai mums suteikė nepaprastos garbės. Jie neapsivylė tikėdami, kad vardan bendros motinos Lietuvos labo jų šauksmas ras mūsų širdyse gyviausio atbalsio. Ir tikrai.

Gavome žinių, kad visose tose vietose, kurias mūsų brolių balsas pasiekė, šaulių tarpe kilo didelis judėjimas ir skubus ruošimasis teikti prašomąją pagalbą.

Bet toji pagalba bus sėkminga tik tada, jei ji eis organizuotu keliu.

Todėl Centro Valdyba kviečia šaulius ir apskritai jaunuomenę burtis į laisvanorių būrius ir pranešti apie tai per skyrių vadus Centrui.

Šauliai. Šiuo retu mūsų tautai momentu nesivaduokit vienūpu ir jausmais. Saugokitės neapgalvotų ir netvarkingų žingsnių. Susiorganizavę ramiai laukit parėdymų.

Žinokite, kad Sąjungos Vadovybė budriai seka ir seks taip svarbius Lietuvai įvykius Klaipėdoje. Reikalingu momentu ji pašalins visas kliūtis ir neleis Broliams Klaipėdiečiams jūsų pagalbos laukti, kada toji pagalba bus jiems tikrai reikalinga.

Lietuvos Šaulių Sąjungos Centro Valdyba

NORI REMTI LIET. ŽYDUS

CHICAGO. — Folksblatas praneša, kad neseniai Chicagoje Loddil Hall įvyko didžiulis iš Lietuvos kilusių žydų suvažiavimas, kuriame dalyvavo dvylikos atskirų "zemliokų" organizacijų atstovai ir apie šimtas šiaip paskiri iš Lietuvos kilę žydai. Nutarta sukurti Chicagos apygardos lietuviškųjų žydų jungtinę organizaciją, kurios tikslas būtų palaikyti kultūrinį ir subsidinį kontaktą su Lietuvos žydais. Išrinktas komitetas iš 20 asmenų. Tos sąjungos pirmininku išrinktas, tūlas J. Goldmanas.

Toje konferencijoje dalyvavo atstovai, kurie buvo deleguoti iš širvintiškių, troškūniškių, kražiškių, ukmergiškių, kauniečių, gardiniečių, šiauliečių ir anykštėnų žydų paskirų organizacijų. Be jų taip pat dalyvavo U. S. A. žydų darbininkų susivienijimo, kauniečių sekcijos atstovai.

PASTABOS

Atsimenu, vaikas būdamas, skaičiau vadovėly posakį: vaikas seka tėvo taką.

Bet gyvenime, o ypač mūsų amerikiečių gyvenime, vaikai pasirenka sau visai kitus gyvenimo takus, negu jų tėvai eina. Štai vaizdelis.

Praėjusiais metais pas mano tris kaimynus įvyko dukterų vestuvės: dvi susituokė su lenkučiais ir trečioji su italu. Kad tos lietuvaitės ištekėjo už kitataučių, nėra ko stebėtis, nes jų tėvai karšti komunistai, taip sakyti, vykdo internacionalą. Bet tos lietuvaitės ištekėjo už praktikuojančių katalikų. Kadangi tos lietuvaitės nekrikštytos ir bedieviškai išaukštėtos, kartu buvo krikštijamos, ėmė pirmą komuniją ir jungtuves. Dviejų mergaičių tėvai, negalėdami dukterų meilės nutraukti, su viskuo sutiko. Bet trečiosios motina, degantį komunistė, griežtai pasipriešino ir, kartą radus rožančių komodoje, dukterį primušė. Veltui, nes duktė slapta išmoko religinių pareigų ir slaptai apsivedė.

Sakoma: motina geresnė mokytoja už šimtą mokytojų. Bet kodėl neišmoko savo vaikų to, ką motinos ir tėvai Amerikos lietuviai laiko šventu!

Aš spėju, kad pats ju mokslas (komunizmas, internacionalizmas, atejizmas) yra klaidingi.

K. Rambynas

Japonijos vyriausybė šiomis dienomis paskyrė $1,800,000,000 karo reikalams.

NEBUVO PAGARBOS M. PETRAUSKUI

Pernai spaudoje buvo iškeltas Miko Petrausko pagerbimo reikalas. Vieni ragino išleisti jo veikalus, kiti pastatyti paminklą, treti — vieną ir kitą drauge. Tai visa buvo kiek diskusuota, surengta keletas minėjimų. Tuo reikalas ir pasibaigė.

Likusį po keletą ar keliolika dolerių pelno nežinojo kur dėti — kol kas laiko rengėjai pas save. Šių žodžių autorius yra gavęs keletą paklausimų: kas daryti su likusiu pelnu, bet nežinant kas būtų galima bendrai nuveikti, nieko tikro negalėdavau atsakyti, kaip tik "palaukime, pamatysime netolimoje ateityje išsispręs". Taip ir atsitiko.

Šių metų pradžioje spaudoje tilpo iš Kauno atsiųstas laiškas — atsišaukimas į Amerikos lietuvių visuomenę, vardu susidariusio komiteto M. Petrausko pagerbimui. Tokius laiškus gavo ir privatūs parinktieji asmenys. Atsišaukime sakoma, kad bus iš surinktų aukų pastatytas M. Petrausko paminklas, Kauno miesto sode, šalia esamų jau Sasnausko, Kudirkos ir kitų, ir dar bus teikiamos pašalpos einantiems muzikos mokslus.

Gražus ir kilnus sumanymas. Tiktai krinta į akis vienas dalykas: **kokią naudą turės Amerikos lietuviai iš minėtų pažadų?** Elna išvada, kad "jūs mums duokite,—mes pastatysime paminklus ir teiksime moksleiviams stipendijas, o jūs žiūrėkite ir iš to džiaukitės!" Mano nuomone ir eilės muzikų ir šiaip žymių veikėjų, su kuriais teko tuo reikalu kalbėti, yra ši: M. Petrauskas visą savo energiją pavedė Amerikos lietuviams ir jų tarpe dirbo nuo 1907 metų iki 1930 metų su mažomis pertraukomis. Lietuvon grįžo jau sveikatoje palieges ir tik ramiai praleisti senatvę, nes jau buvo jos glebyje. Reiškia, jis visą savo darbingąjį laikotarpį veikė mūsų tarpe. Lietuvoje mažai veikė: kol buvo jaunas, pradėjo Vilniuje veikti, teko nuo rusų žandarų pabėgti, o kai protarpiais grįždavo į nepriklausomą Lietuvą ir bandė veikti (statydamas operetes, renkdamas koncertus, organizuodamas muzikos draugijas), buvo pajuokiamas. Jo darbo planai buvo ignoruojami, o ką bekalbėti, kai jis pradėjo sirguliuoti? Dalis Lietuvoje gyvenančių asmenų labai nežymiai per daugelį metų naudojosi jo muzika. Į jo veikimą išeivijos tarpe Lietuvoje buvo žiūrima tam tikruose muzikų sluoksniuose su panieka, kaip į menkos vertės dalyką. Kai mirė, tai Kipro draugai atsiminė apie Miką. Kad menkai kreipta dėmesio į velionį, liudija kad ir šie savotiški atsitikimai. Kai jis mirė, net nebuvo žinoma, kur ir kada ji laidos. Spauda net vos tik keliais žodžiais jo mirtį pažymėjo. Tik vėliau, kai pamatė, kad Amerikos spauda kitaip vertina velionį, tasyk ir Lietuvos spauda kitaip pradėjo į jį žiūrėti.

Kai jis grįžo su visa savo manta į Lietuvą, dėka kai kurių žymių asmenų, su panieka į velionį žiūrėjusių, žuvo daug jo rankraščių, partitūrų, spaudinių. Visa tai buvo parduota iš varžytynių žydams silkių vyniojimui. Ar neaiškūs faktai jo neagerbimo Lietuvoje? Jų yra ir daugiau. Jo Amerikos lietuvių draugų pastangų dėka, pasisekė iš valdžios gauti jam senatvės pensija. Dabar, po mirties atsibudo, nutarta statyti paminklas ir pan. Gražu, kad taip pasielgiama — geriau vėliau, negu visiškai pamesti.

Kaip mes amerikiečiai vėlionį vertiname, geriau žinome. Jis pas mus pajėgė steigti muzikos konservatorijas, chorus, išleisti visus savo veikalus, pastatyti šimtus kartų jo operetes, visas jų premjeras, išspaudinti visą eilę raštų apie muziką, lavinosi pas jį tūkstančiai jaunimo, sukuira dešimtis operečiu, šimtus dainų. Žodžiu, jis buvo lyg milžiniška dirbtuvė liaudies tarpe, gaminusi muzikos apšvietą. Tam buvo pritariama, remiama ir visokeriopai gelbstima: pinigais ir morališkai. Šiandien buvusių jo mokinių ar dalyvavusių jo choruose rasis daug tūkstančių išeivijos tarpe. O kiek jų nuvažiuos į Lietuvą, kad pamatytų jo biustą, arba ar rasis bent vienas amerikietis, kuris pasinaudos jo vardu skiriama pašalpa?

Ką mes amerikiečiai turime daryti ir kaip žiūrėti į M. Petrauską, pakalbėsime kitu atveju.

J. Riksėlis

DU LIETUVIAI VOKIEČIŲ POVANDENINIAME LAIVE

1914 — 1918 m. per didįjį karą mūsų tautiečiai buvo išblaškyti po visą platųjį pasaulį. Vieni jų tarnavo rusų, kiti vokiečių, amerikonų, prancūzų, ar net anglų armijose. Buvę rusų laivyno jūrininkai Miknevičius ir Daubaras pasakoja apie šiurpius pergyvenimus, kuriuos jie patyrė 1916 — 1917 m. Atlanto vandenyse.

1915 — 1916 m. Vabalninko gyventojas Daubaras ir suvalkietis Miknevičius kaip buvę jūrininkai buvo mobilizuoti į rusų kariuomenę. Daubaras jau nuo mažų dienų plaukiojo anglų laivais. 1916 m. karas rusams vyko sunkokai. Vokiečių laivų blokada smarkiai trukdė laivų susisiekimą tarp Londono ir Petrapilio. Rusai, gelbėdamiesi nuo vokiečių povandeninių laivų, į Angliją dažniausiai plaukdavo švedų ar norvegų laivais. Apie vieną tokią kelionę ir pasakoja buvę rusų karo laivyno jūrininkai.

Vieną žiemos vakarą, kai Daubaras ruošėsi eit gulti, jis buvo pašauktas kuopos vado ir gavo įsakymą vykti į Petrapilį. Nuvykęs į paskyrimo vietą gavo slaptą įsakymą. Kaip vėliau paaiškėjo, rusų žvalgyba Daubarą kaip mokantį anglų, lenkų, lietuvių ir vokiečių kalbas buvo nutarusi siųsti į užsienius rinkti žinių. Daubaras su sipažino su kitu mūsų tautiečiu — Miknevičium. Tik kelionėje jiedu sužinojo, kad jų kelionės tikslai yra vienodi. Miknevičius, o vėliau ir Daubaras daug kartų turėjo atvykti į rusų generalinio štabo žvalgybos skyrių. Jiems buvo pagaminti padirbti pasai, kuriuose buvo pažymėta, kad tiek Daubaras tiek Miknevičius yra pirkliai, kooperatyvų atstovai. Rusai šiems mūsų tautiečiams davė nemažas pinigų sumas ir įsakė nusipirkti geriausius civilius drabužius.

Po dviejų dienų eiliniai kareiviai, atseit jūrininkai, jau turėjo netikrus pasus, nemažas pinigų sumas, lagaminus ir laukė slapto įsakymo išvykti, tačiau nežinojo kur. Vieną vakarą jie gavo įsakymą atvykti į geležinkelio stotį. Naktį Petrapilio geležinkelio stotyje jie susitiko savo viršininkus— rusų agentus iš generalinio štabo, kurie buvo apsitaisę labai elegantiškai. Atrodė, kad tai ne rusai, o kokie švedų ar vokiečių pirkliai. Greituoju traukiniu per Suomiją mūsų tautiečiai vyko į nežinomąją kelionę. Pagaliau pasiekė Švediją, o vėliau ir Norvegiją. Atėjo Kalėdų šventės. Nedideliame Norvegijos uoste Daubaras ir Miknevičius ir keli rusų agentai laukė laivo. Pagaliau iš po tirštų miglų uoste pasirodė didelis norvegų laivas ir atvykę iš Petrapilio svečiai sulipo į kajutes. Jie užėmė atskirą kajutę. Po kelių valandų rusų agentai Daubarui ir Miknevičiui pradėjo aiškinti jų kelionės tikrąjį tikslą. Tačiau reikėjo šiems lietuviams išaiškinti ir gresiantį pavojų. Mat, vokiečių povandeniniai laivai paskelbė karą savo priešų laivynui, kratydavo ir neitralių valstybių laivus. Todėl rusų agentai pirmiausia išmokino Daubarą, kad užklupus vokiečiams jie kitaip nesivadintų, kaip pirkliais — kooperatyvų atstovais.

Vieną ankstyvą rytą norvegų laivo keleiviai buvo pažadinti baisaus sprogimo. Kiti net iš savo lovų vos neiškrito. Daubaras ir Miknevičius tuojau apsirengę išbėgo ant denio. Visi manė, kad laivas pateko ant minos ir jau skęsta. Norvegų laivo keleiviai išsigandę pamatė už 2—3 jūros mylių stovintį nežinomą laivą. Pasigirdo dar vienas patrankos šūvis ir norvegų laivas, supratęs įspėjamąjį ženklą, sustojo. Tuoj pradėjo artėti laivas, šaudęs į norvegų laivą. Pasak Daubaro, rusų agentai bėgiojo kaip sumišę. Tačiau danai, norvegai ir švedai palyginti buvo ramūs. Po 15—20 minučių paslaptingasis laivas jau stovėjo prie savo grobio. Keleiviai aiškiai pamatė vokiečių laivyno ženklus. Iš savo laivo ant denio išlipo vienas karininkas ir įsakė norvegams nuleisti laiveli — valtį. Įsakymą norvegų jūrininkai išpildė labai greitai. Į valtelę sulipo apie 15 vokiečių jūrininkų ir 2 karininkai. Vienas po kito virvių kopėčiomis kopė į laivą. Vokiečiai lyg nugalėtojai iš norvegų laivo kapitono pareikalavo visų keleivių pasus. Paskui keleiviai — vyrai, ypač jaunesniojo amžiaus buvo išrikiuoti ant denio, kur vokiečiai juos tikrino pagal pasus, dar apklausdami kelionės tikslą į Angliją. Per 2—3 valandas vokiečiai iš visų keleivių išrinko apie 20 rusų. Pirmoje eilėje buvo į povandeninį laivą perkelti rusų generalinio štabo agentai, vadinantieji save prekybos delegacija. Žinoma, kartu su kitais į vokiečių povandeninį laivą buvo perkelti ir Daubaras ir Miknevičius. Tai įvyko dvi dienos prieš Kūčias.

Vokiečiai po kurio laiko pradėjo tardymą. Daubaras dar mėgino įtikinėti, kaip buvo įsakyta rusų agentų, tačiau iš jo tik pasijuokė. Vokiečiai aiškiai pasakė, kad jie žinojo visas smulkmenas apie važiavimą norvegų laivu rusų svarbių žvalgybos viršininkų, kuriuos jiems buvo įsakyta suimti atviroje jūroje.

Taip vokiečiai su rusų belaisviais nardė Atlanto vandenyno gelmėse, apsilenkdami su kai kuriais priešo laivais. Kaip vėliau paaiškėjo, pasakoja Miknevičius, vokiečių povandeninis laivas su rusais padarė apie 6.000 mylių. Mat, teko aplenkti Angliją ir ilgai reikėjo plaukioti vandenyne. Net du kartus vokiečiai iš kitų laivų vandenyne gavo prėsko vandens ir kuro.

Daubaras ir Miknevičius Kūčias, Kalėdas ir Naujuosius Metus praleido Atlanto vandenyno gelmėse. Kūčios buvo labai ir labai liesos. Daubaras ir kiti belaisviai tą vakarą tegavo pusę litro šilto vandens, du gabaliukus cukraus ir apie ketvirtį svaro bulvių ir tokį pat svorį duonos. Pirmąją Kalėdų dieną belaisviai gavo po vieną cigaretę.

Tiek Daubaras, tiek kiti belaisviai jau netikėjo gyvi sugrįžti į krantą. Mat tuo laiku anglai smarkiai kovojo su vokiečių povandeniniais laivais.

Pagaliau sausio mėn. pabaigoje vokiečių povandeninis laivas su belaisviais atplaukė į Kielio uostą. Tik ten Miknevičius pamatė, kad rusai agentai iš generalinio štabo jau seniai buvo išgabenti iš povandeninio laivo. Tur būt vokiečiai, imdami Atlanto vandenyne iš kitų savo laivų kurą ir maistą, tuos svarbius agentus perdavė kitiems laivams. Daubarą ir Miknevičių dar ilgai tardė įvairūs karininkai ir po 12 — 10 dienų galutinai uždarė į belaisvių stovyklą.

Mūsų tautiečiai, būdami vokiečių povandeninio laivo nelaisvėje, išgyveno daug šiurpių momentų, kuriuos dabar smulkiai papasakoja savo artimiesiems.

J—mėnas

NAIKINAMOS ISTORINĖS VIETOS VILNIAUS KRAŠTE

Vilniaus vaivadijos archeologinis skyrius prieš kiek laiko paskelbė, kad 1938 metais, tarp kitų darbų bus taip pat užkonservuojami ir Karališkųjų Medininkų pilies griuvėsiai.

Karališkieji Medininkai yra tik 28 kilometrai nuo Vilniaus, netoli Vilniaus Ašmenos plento. Tai viduramžių lietuviška pilis ir kunigaikščių sodyba. Čia gyvendavo kunigaikštis Algirdas, vėliau ir kiti kunigaikščiai. Karališkuose Medininkuose garsusis Dlugošas mokė ir auklėjo Kazimiero Jageloniečio sūnus. Pilies kopyčioje buvo palaidotas ir iki 1638 metų gulėjo kūnas šv. Kazimiero. Iš ten jis vėliau buvo perkeltas į Vilnių.

Laikui bėgant, pilis buvo apleista ir sugriuvo. Tačiau vieno pilies bokšto sienos ir dabar dar gana tvirtai stovi. Koplyčia, kurioje gulėjo kūnas šv. Kazimiero, visiškai sugriuvo ir jos plytas išnešiojo apylinkės žmonės savo namų pamatams ar net ir namams statytis. Toje vietoje dabar stovi kryžius.

Iki šiol šiosios pilies griuvėsiais absoliučiai niekas nepasirūpino. Ir dabar dar dažnai žmonės, esant reikalui, prisilupa pilies plytų ir vežasi namon.

Pilis buvusi nepaprastai gražioje vietoje, kuri ir dabar primena Didžiųjų Lietuvos kunigaikščių didelį gamtos pamėgimą.

Skaitykit Vienybę

VIENYBĖ
Established 1886
LITHUANIAN DAILY UNITY
Oldest Lithuanian Newspaper
193 Grand St., Brooklyn, N. Y.

Published daily except Sundays and Holidays by Lithuanian Press Corp., Inc.

A. S. Trečiokas, President | J. Tysliava, Editor

Entered as Second Class Matter October 23, 1907, at the Post Office at Brooklyn, N. Y. Under the Act of March 3rd, 1879.

Telephone: EVergreen 7-7840

Advertising rates on application

PRENUMERATA

Brooklyne ir užsieniuose:

Metams	$7.00
Pusei metų	$3.75
Trims mėnesiams	$2.00
Vienam mėn.	$0.90

Jungtinėse Valstybėse ir Kanadoje

Metams	$5.00
Pusei metų	$2.75
Trims mėnesiams	$1.65
Vienam mėnesiui	$0.75

Redakcijai siunčiami straipsniai turi buti parašyti tik vienoje lakšto pusėje su autoriaus pavarde ir adresu.
Nesiunčiami rankraščiai nesaugojami.

Ginklai gali abiem pusėm tarnauti. — Paėmę iš frankistų Teruelio miestą, ispanų vyriausybininkai rado kiek ir ginklų. Dabar tuos ginklus galės vartoti prieš frankistus.

MONTREALO DIENOS

MARIJA AUKŠTAITĖ

Nežinau, kam kalbėsiu šią valandą? Ar paukšteliams palangėj pašiurpusiems, ar baltiems sniego kalnams, tyliais lavonų veidais atkrypusiems? Ar tau, mano broli lietuvi? O gal šios mano mintys, kaip daug kitų, pereis per liepsnelę arba sugniuš tarp kitų beverčių popierių pastalėj į gurbą sumestų ir laukiančių sąšlavų duobės?..

Man vistiek... Žinau, kad pasaulis nereikalauja tokių, kaip aš... iš driskių artojų lūšnos minčių... Kad pūpsočiau šilkais apsikorus, blizgėčiau deimantais, žinau, kad ne mano žodis būtų vertas, o deimantų galybė kalbėtų iš tribūnų, žurnalų ir lūpų... Tuomet ir frakuotiesiems ir šampanų taurių kilotojams mano plunksna būtų reikalinga! Šiandien aš nugrūsta, užguita.. Nekalbėkit, man broliai iš Kalifornijų ir Amerikų, iš Brazilijų ir Uragvajų, aš ne ta, ne ta, ką svajojat! Aš neblizgu rubinais nei safyrais. Nesistenkit man pasakyti parinktų žodžių. Aš prastos lūšnos duktė, artojo mediniu šaukštu penėta. Ir mano siela pasaulį nesuprasta, mirus gyvenimui, savo brolių išjuokta, be draugų ir sekėjų. Bet ir aš norėčiau gyventi. Taip gražu už saulėto lango... Ir žvirblių būrelis čiauškia kažką savo bičiuliams. Bet aš nė žvirblio vertės neturiu. Auksas žaidžia, mano kruvinu jausmu pasityčiodamas, o žemės taurė saikuoja tiesą trypdama.

Vėjai ūžia, šnara kaip palūžus širdis. Audros dūksta kaip siela neaiškiuose verpetuose. Bet šiandien saulė šviečia gal ir mano skurdžiam džiaugsmui, nes į tai ir aš pilnateisė kaip šilų kupsto skruzdėlė.. Aš šypsausi ir siunčiu savo jausmą tokiems, kaip aš pati.. Bet kodėl tik vos praviras mano gyvenimo kapas ir tik iš jo galiu žvelgti, o rankų rankos, pavydo smiltis iškėlusios, nori man amžiams akis užberti.

O, sustokit mielosios rankos! Aš noriu gyventi. Aš noriu nukaišyti savo mintimis saulėtą žemę. O tai jums, mielosios rankos, mano ašara ir gyvybė, tai jums. Išlydėkite mane iš šių puslapių, bent kaip vargšo skurdžiaus karstą juodais pančiais apvyniojęs, bet leiskite pasakyti bent paskutinį "sudie"...

Nors ir kankynėj dienos ir naktys kaip rūkas byla. Kaip alkanas šuo prie tuščios lėkštės, staugia gyvenimas. Vilčių smiltys byra ant kruvinų sielos žaizdų. Einu... Daugiau žemės vieškeliais nepareisiu. Neliks nei pėdsakėlio. Tik aš norėjau dar surinkti pluoštelį minčių tau, mielasis mano broli.

Ir temsta tik debesiai... Pašiurpusia dvasia kaip žvėrelis lendu į savo užtvarą nuo žemės audrų. Argi jos amžiais dūks?! Broli, pasakyk... Ar tau saulėti žemės vieškeliai? Ir jei randi baltų, meilės ir žmoniškumo gėlių, atnešk į šį lapą. Suklostyk kaip šnarantį šilko audinį. Matai, mano tik juodi kaspinai nutysę. Tad pakeisk baltomis lelijų gaivelėmis. Aš džiaugsiuos, nepavydėsiu, nebersiu smilčių tavo darbų kapui. Ateik, aš grožėsiuos su mano brolių minia ir tau nuklosiu kelią savo širdies bangų kilimais. Užimk mano vietelę, aš pasitrauksiu. Tylėsiu kaip žiemą stagaras, bet mano plunksna vingiuos už tylaus lango grotų.

BEDARBIO JONO "MANIEVRAI"

Kinoteatre žiburiavo šviesos. Aplink milžiniškus rėmus apvesta įvairiaspalvių lempelių vainikas. Rėmuose, žavų kūną suraičius ir baltas rankas kaip gulbė sparnus atmetus, šypsojosi žavioji Loretta Young. Akis įsmiegęs į trauklias Loretos lūpas, viengungis Jonas nerimo. Tai kas, kad kelias dienas nevalgęs ir kad šeimininkė "išspyrė" su čemodanu pro duris, bet Jonui taip brangi moteris... Jis taip seniai svajoja sukurti savo šeimą, savo gyvenimą, turėti savo užeigėlę, sušilti prie moters rankų. Bet... nedarbas... kišenėje vėjas lando... Jonui moteris šiandien tik svajonės, tik pasigrožėjimas bent rėmuose...

Jis, alkanas kūnu ir dvasia, ryja seilę, slinkdamas prie kepyklos lango. Čia šviežios "bandos" geltonas skiauteres atsuko į Joną, o ten mirksta svogūnuose marinuota silkė ir paspangusiomis akimis taip stačiai žvelgia į rūkytas dešreles lyk alkanas Jonas.

Jonas rausiasi pirštais po tuščias paskvernes. Gal kartais pro kišeniaus skylę galėjo prasmukti penkcentis ir užsilikti už pamušalo kertės, bet veltui... Apytuštį lagaminą su dvejais lopytais marškiniais jis velka į siaurą gatvę. Visur šilima dvėlkiančios durys reikalauja centų. Ir tų moterų, šeimininkių piktumas! Jono įsivaizduotoji kitokia. Jeigu jau tik žiedas būtų sumainytas, tai nors ir piktas sutvėrimas, bet vis tik nakčiai neužsklęstų durų. Juk dar ir šunelis turi kokią landą, o čia Jonui teko šalty styrinėti pusbasiui.

— Ak, kaip tik gimtajame kaime atsidūrus... Rasi, ir Marytė gal dar netekėjus? Nors jos dyg ir nereikalingas paveikslas susilankstė, susitepė po kišenes bekamšiojant, po lagaminą bestumdant, ir jau visi meteliai, kaip krosnies ugnelė suvalė kaip kiekvieną nereikalingą šiukšlę. Negi nešiosi, pats vietos neturėdamas?

Aplinkui ūžia gyvenimas. Miestas sukasi gyvam rate. Muzika aidi ir liūliuoja už langų... Kavinės, griliai, restoranai sausakimšai prisigrūdę... Juokas, kalbos, trepsėjimai ir čiulbesiai...

Jonas slenka į tuščią parką. Suolų krūva surioglinta į vieną milžiną grobą. Jonas suka kaip varnas aplink lizdą ir galvoja, kad čia po suolų landynėmis palindus... Lagaminėlį po galva, ir prasnūdus ligi saulėtekio. Jis įlenda į sniegu tą plyšį... Kaukia vėjai medžiuose, staugia švilpesiai, o pūgos verčiasi volais artyn... O ten, šviesų protarpy, blizga "ledo palocius" lyg pasakų rūmas... Ir gaila Jonui, kad jis neturi nei gūštelės, o ten net ledo pastatai prabangai ir reklamai.

Sninga. Baltos kuokštės kaip peteliškių migla sukasi ore. Smuikuoja bokštų stiebai, juokiasi baltais dantimis dangoraižių ūgiai, baltutės šarmos samanomis gula ant medžių, tik Jonui nelimpa blakstienos. Jo alkanos lūpos virpa šalčiu, kūnas kaulėja lyk skruzdėlėmis užpultas, o akys atneša pirmą jo gyvenimui ašarą...

— Kančia, saldi kančia... — jis kužda. — Pašaipa iš vadinamo gyvenimo! Bet gal geriau kitų kančias suprasiu... Užgrūdinsiu dvasią, pastatydinsiu geležinės valios pamatą! O svajotojų ledo rūmai su pirmos pavasario saulutės spinduliais subirės...

Kyla Jonas dar su blizgančia ašara blakstienoj, griebia paslėptą kastuvą iš pasuolių ir, tekant raudonai saulutei, bėga į šerburko gatvę ir ieško turtingiausių papuoštų langų. Ar už jų gyvena beširdis šykštuolis, ar gailestinga širdis — Jonui vistiek! Jis atkas iš sniego ponams takus, ir gal gaus šiltos kavos ar menką pinigėlį.

Jis kapstosi sniege, net dulka miglos, gal užlangėj žvelgia į jo darbą išprususs auksaplaukė ir ruošia bent virtuvės kampely sočią lėkštę... Jis atkasė užpustytus takus į puikią rezidenciją, skvernais nuvalė durų užpustytas sklandas. Tuo tarpu išėjo gražuolė pūpsabiustė, ir su malonia veido iš raška prakalbėjo į Joną:

— Kas tamstą samdė atkasti mano taką? — Jonas sumišo. Jo veidai suliepsnojo ugnies gėda, bet jis trukčiodamas kvapą prakošė:

— Aš bedarbis...

Tuo tarpu užsisklendė durys, turtingais ornamentais išraižytos, ir lyg dvasia graži moters statula išnyko...

Ilgai Jono rankose drebėjo kastuvas, ilgai žibėjo blankstienoj vėl nauja ašara. Jis dabar moters dvasioj įžiūrėjo baisiausį beširdį nuodą.

Marija Aukštaitė

VIENYBĖS DIENRAŠČIO METINIS KONCERTAS
Vasario 13 d. 1938 metais
LABOR LYCEUM SALĖJE

MONTREALO LIETUVIŲ ŽINIOS

PASILINKSMINIMO VAKARAS

Sausio 2 d. 8 val. vakare lietuvių parapijos salėje įvyko labai smagus ir malonus pasilinksminimo vakaras. Vakaro vedėju buvo pats parapijos klebonas kun. J. Bobinas. Jis ir pasakė įžanginę kalbą, sveikindamas publiką, kurios prigūžėjo beveik pilna salė.

Šio vakaro programa buvo labai įdomi ir ilga. Bet tos kelios valandos virto minutomis. Dainavo vienas choras ir paskiau drauge su publika. Dainavo ir atskiri dainininkai. Pastatyta dvi puikios komedijos, vadovaujant mokytojai Elenai Bandžiūtei (ji pati ir vaidino).

Vadovaujant Žižiūnui, choras sudainavo šias dainas: "Piauti linksma" — Pociaus, "Jaunos mintys — K. Žižiūno, "Neveski vaikine" — Vačaičio. Dainavo jaunutė solistė Julė Dereškevičiūtė: "Karvelėli mėlynasis". Švelnus vibruojas balselis pasklido salėj, tik kažko nusiminęs... O gal kad jauna krūtinė apie ilgesį ir lūkesį mintis pynė, o gal trūko kiek ir drąsos? Bet nenusimink sese, turi žavintį balsą ir eik į mūsų sceną dažniau, mes lauksime!

Tolia sekė sekė rograma "pijano harmonijos". Išpildė savo paties kompoziciją K. Žižiūnas. Visa salė suūžė dėl griausmingo ir malonaus kūrinio. Nors taktas buvo panašus į maršą, bet žmonių akyse suspindėjo džiaugsmo ašaros. Abu Žižiūno kūriniai jį pastatė gražioj dvasios aukštumoj. Paliko neužmirštamą aidą muziką pamėgtajai sielai.

Ariją iš operos "Traviata" dainuoja baritonas Vincas Kajeckas. Puikus balsas, gražiai valdo ritmus, kalba primindamas: "Užmiršai tėvų kapus". Publika nerimsta. Kajeckas iššaukiamas į sceną antrą kartą: leidžia dar pajusti Tėvynės šauksmą neužmiršti bočių šalies.

Duetą "Vedusio vargai" dainuoja vėl Kajackas ir K. Jasiūnas. Frakuoti džentelmonai su cilinderiais juokina publiką ligi pamišimo. Dvi kariškas dainas dainavo vyrų choras. "Bendras dainavimas" siūbuoja salėj. Visi kas gyvas traukia: "Ant marių krantelio", "Einu per dvarelį", "Aš už jūrių žiemavojau", "Kur ban guoja Nemunėlis", "Išėjo tėvelis į mišką", "Saulutė tekėjo". Diriguoja kun. J. Bobinas, akompanuoja Žižiūnas. Salė ūžia vieningu džiaugsmu.

Po trumpos pertraukos vaidinama komedija "Pašelęs dantis". Vaidina Ed. Bobinas, Ona Bobinaitė ir K. Mališauskas. Visi artistai vaidino gražiai.

Šią komediją baigus, nerimsta širdis, veržiasi greičiau, kad tik sulauktų scenoje mūsų meno žvaigždė Eleną Bandžiūtę su daina. Išeina į estradą su juodu rūbu, sidabrinėmis rožėmis kasose, sugniužus rankas į popierių, o akys jos atneša kažkokį skausmą ir liūdesį. Ji dainuoja "Kur bakužė samanota" ir "Visuomet širdis surakinta". Nėra žodžių apibūdinti, ką Elenutės lūpos į alkaną sielą įdėjo. Ji savo žaviu balsu, puikia gracija pasiliko kaip neužmirštama deivė, kaip nepasiekiama tolių aušrinė! Publika griausmingai ploja ir džiaugiasi nepavaduojama mokytoja.

Vaidinama antra komedija "Kas bailys?" Vaidina Pranas Jesutis, Elena Bandžiūtė ir Kazimieras Mališauskas. Šios komedijos kaip mintis, taip ir vaidilų stropus komiškų stygų pagavimas tiesiog privertė ne vieną balsu kvatoti. Garbė už tokį puikų pastatymą ir pasiruošimą.

Dainuoja dvi sesutės mokytojos Bandžiūtės "Plaukia saulelis" ir "Naktis svajonėms papuošta". Taip ir jauti plaukiantį laivelį nakties puošmenose, ir lieka vaizdai pilkalnių ir ežerų su negęstančiomis minčių žvaigždėmis. Lietuvos Himnu baigiamas šis puikus vakaras.

Mielieji choristai, paruoškite tokių vakarų daugiau! Lauksime.

Tyrų Amazonė

SOCIALISTŲ PŪGOS MONTREALE

Šių metų sausio 23 d. popiet Vytauto klube kalbėjo atvažiavęs iš Torontos Frenzelis. Jis agitavo, kad žmonės skaitytų Naujienas. Agitavo, kad Montreale lietuviai sutvertų socialistų kuopą, nes tik socialistų takas gali pagerinti darbininkų gyvenimą. Agitavo ir prašė vienytis visas draugijas, o ypač L. D. D., čia vietoj sklokininkais vadinamus. Skaitė iš laikraščio, kad Anton Antonovič Bimba Laisvės redaktorius jau išstojo iš komunistų partijos.

Tada bimbiniai šoko visu sląstu. Perpyko ir komunistų udarninkas Lesevič. Tuoj karštai atrėžė, kad netiesa!

Michail Gudas pasmerkė Frenzelį, kaip jis drįsta "tokią asabą" Bimbą liesti ir pasmerkti jo visą "platformą"?! Spjaudė ant Vienybės, ypač tame punkte, kur buvo kalbama apie spaudos laisvę. Siūlė Vienybę iš visur išmesti.

Kisielius pasakojo, kaip Lietuvoj per didįjį karą bolševikai smaugė ūkininkus, o dabar Toronto einąs šlamštas Liaudies Balsas tik nuogas mergas afišuoja ir giria žudiko Stalino diktatūrą.

Leimonas peikė Naujienas, kam tos peikia komunistus, o giria fašistus? Niaura barė vietinį kunigą, ir iš viso dergė visą kunigiją. Šalia jo sėdinti parapijonė sako: "Mat, advente ir tu spaviedojais, net per visą valandą griekelius į ausį kunigui kuždėjai, o dabar pliauški?!

Vaišnora peikė Smetoną už nakties perversmą. Plačenis ir Petronis gyrė Naują Gadynę, kad ją skaitant atsidarys visų akys ir pamatys ko nematė.

"Pamokoms" pasibaigus — vakarienė. Per vakarienę alaus, vyno, gardžių valgių, vaisių pilnos "dišės". Kai jau po šešis kaušus vyno ištuštino, tai Vaišnora liepė seniui Griciui kaipo seniausiam socialdemokratui pasakyti prakalbą iš praeities.

Na, tas nors gynėsi ir nenoromis aiškinosi, kad jis tokių "zbitkų" nemoka, bet atmena, kad jau gruodžio mėn. suėjo 30 metų, kai Montreale sutverta LSS, bet per d. karą persiorganizavo į LDLD, tai ką jau čia seni kalbės? Jie niekur neegzistuoja, tai kaip čia viską iš numirusių prikelsi? Dabar nauji žmonės, tai ir naujos mintys, o jis jau niekur netinka... Ir gal jau visiems žinoma, kad galingieji viešpačiai bimbiniai jį išdrėbė iš visų darbininkiškų organizacijų. Todėl prašė, kad Juškevičius kaipo klubo pirmininkas ir senas socialistas pareikštų savo nuomonę.

Juškeviičus sako: "Gricius iš Lietuvos atvažiavęs buvo socialdemokratas, bet dabar jau ne. Jis dabar jau dirba fašistų Vilniaus Vadavimo Sajungai. Taipgi ir Vienybei dirba."

Na, bet Gricius — gerai nusiteikęs, kad yra tokios gar bingos organizacijos narys, vėl kalba. Dėkoja senam socialistui Juškevičiui už fašisto titulą ir prašo paaiškinti, kas tai yra "fašistas"? Gricius mano, kad tik tuščias, neapykantą reiškiantis žodis, kaip pas anglas "gadem", ar pas prancūzus "mudzy".

Gricius prašo Juškevičių pasakyti, kada jis jį įrašė į VVS-gą? Ir jeigu Juškevičius pasakys, tai Gricius visai publikai alaus po kaušą "užfundys". Bet Juškevičius nepasakė.

Frenzelis dėkojo visai publikai, kad išklausė jo kalbos, o Petkevičienė sudainavo "Do bilėlį" ir kitas dainas. Ir kai jau užtektinai ištraukė visi "Frontenaco", tai visi dalyviai pradėjo dainuoti "Barės bačka su uzbonu".

Vakarienės dalyvių buvo apie 60 asmenų, kurie sumetė į lėkštę $48.00. Bet verta net ir daugiau, nes stalų papuošimas ir šeimininkių mandagumas ilgai pasiliks mano, farmerioko, atminty.

Buvęs farmerys

UGNIES AUKOS

Sausio 18 d. kilus gaisrui naktį St. Hyacinthe kolegijoj, kur iki šiol aukų skaičius jau siekia 46, sausio 24 d. palaidota 17 grabų, kuriuose tilpo tik nepažįstamų lavonų dalys... Vyskupas laikė katedroj mišias, kur minios žmonių, paskutinį sykį atsisveikino su sudegusiais ateities žiedais.. Iš 20, kurie dingo griuvėsiuose, šiandien vis suranda po kelis. Kitą pažįsta giminės iš kryželių, kuriuos ant kaklo vaikučiai nešiojo, kitą iš raktų kišenėje...

Šis įvykis be galo sujaudino visuomenę. Todėl Montrealo miesto majoras neatidėliojant paskyrė oficialę komisiją, kad patikrintų visas mokyklas, ir stengsis įvesti griežtesnį įstatymą statybos sutvarkymui. Anot majoro, jei namų statyto jas sulaužydavo statybos įstatymą, tai jis užsimokėdavo tik $40 pabaudos... Kaip juokui.

Dar varpams gaudžiant, štai, sausio 24 d. vėl kilo didelis gaisras Angelų Karalienės vienuolyne, kuriame buvo 250 vienuolių. Laimei, ugnis buvo pastebėta laiku apie 9 val. vakaro ir po pusantros valandos smarkaus darbo ugnis liko užslopinta. Bet vienuolynui padarė nuostolių apie $30,000. Vienuolių aukos ugnis nesuskubo pagrobti, net 50 sergančių vienuolių buvo laiku išgabenta.

P. J.

Bedarbių apdraudos įstatymas

Kanados ministeris pirmininkas Mackenzie King sausio 20 d. išsiuntinėjo devynioms provincijoms oficialius laiškus apie bedarbių apdraudos įstatymo vykdymą. Iki sausio 24 d. jau susilaukė šešių provincijų pritarimo, išskyrus Quebec'o, Albertos ir New Brunswick'o provincijas.

Taip pat pasiuntė prašymą Anglijos karaliui ir abejiems rūmams, prašydamas, kad Anglijos valdžia leistų Kanadai pridėti prie B. N. A. A. (British North America Act) priedą, kuris leistų Kanadai įvykdyti bedarbių apdraudos įstatymą.

Kaip praneša valdžios laikraštis The Gazette, kad Quebec'as bijos nesmagumų tarp kitų provincijų ir siūlo šį bedarbių apdraudos įstatymo reikalą atidėti, kol visos provincijos susitars. Tas "nesmagumas" gerai paliečia valdžios iždą. Jei vidutinis bedarbių skaičius siekia 140,000, ir mokant nevedusiam $7 savaitėje, o vedusiam $16, tai susidarytų apie 90 milijonų dolerių išlaidų. Vieno anglų eksperto išskaičiavimu, siektų $150 mil. Nenuostabu, kad Quebec'as tokiuose dalykuose vis traukiasi į užpakalį, nes jis mano, kad žmogus, netekęs darbo, pavargėlio aukomis gali gyventi.

Betgi reikia tikėtis, kad Kanada prieis prie bedarbių apdraudos įstatymo vykdymo.

P. J.

MIRĖ

Neseniai mirė Karolis Blažys, 63 metų. Paliko liūdinčią žmoną ir tris suaugusius vaikus. Viena jo dukrelė yra mokytoja provincijoj, sūnus yra baigęs Montrealo technikos mokyklą ir trečia yra ištekėjusi už anglo.

Ramybė jam svetimoj žemelėj. Visi velionies pažįstami ir draugai reiškiame užuojautą šeimai.

P. J.

Montrealiečiai domės ir atsargumo!

Kai kas pranašauja, kad čia ruošiama dirva komunistiškam "bendram frontui". Su tuo gaivalu nesusidėkim! Jų prilindo jau Vytauto klube ir turi panarinę už kaklo klubo pirmininką Juškevičių. Dabar jau ruošiasi užkabinti virvę klebonui Bobinui.

Tai gudrūs "čerepokai". Šinokim, kad jie atšliaužia su gražiais viliojimais iš pasalų puldami, kad nusivestų mūsų liaudį į savo būrį.

Apsižiūrėkim, kol dar nevėlu!

Matausas

PIRKITE BONNOX DĖL SILPNOS PŪSLĖS

Palengvina per 5 dienas arba nieko nekainuoja

Tūkstančiai kenčia nuo silpnos pūslės kuri suerzina inkstus, sudaro nemalonų, nieztintį, deginantį, šlapumą, užpakalio ir kojų skausmus, nervingumą, dažną pajaudimą naktimis. Visa tai galima išvengti jeigu tik **išvalysite** nuodingus kepenų rūgščius. Nelaukite nei vienos dienos. Atsiųskite šį skelbimą ar asmeniškai ateikite į **Atkins Lab., 44 East 63rd St., New York City.**

Nesiųskite pinigų. Užmokėkite laiškanešiui $1.00 ir už pašto perlaidą kai atneš **BONNOX** jums į namus. Vartokite šias švelnias, antiseptines ir stiprinančias plyteles 5 dienas. Jeigu jums nepalengvins ir nesijausite jaunesniu gražinkite nesunaudotas plyteles ir jūsų $1.00 tuojau bus gražintas. (Vienybė)

63 YEARS OF SERVICE
and Consecutive Dividends
Bankby Mail WRITE for BOOKLET
Bushwick SAVINGS BANK
ORANO ST. at GRAHAM AVE., BROOKLYN

BROOKLYN LABOR LYCEUM
SALĖ IR PARKAS
Vedėjas J. H. HOFMANN,
947-959 Willoughby ave
BROOKLYN, N. Y.

Didelės ir mažos salės baliams, koncertams, vestuvėms ir susirinkimams. Parkas piknikams ir žaidimams.

Didelė moderniška scena—Moderniški įrengimai — Gražus kambariai

Telefonas STagg 2-3842

COAL
Ask us for our easy payment plan
DeKALB LENGVAS BŪDAS PIRKTI ANGLĮ
Prisipilkit jūsų anglio aruodus dabar Rankpinigių nereikia: užsimokėsite už anglį bekūriadami.
Sav. P. Lisauskas
Jefferson 3-2779
Parduodam geriausios rūšies ANGLIS
DeKALB COAL Co.
1458 DEKALB AVENUE COR. KNICKERBOCKER AVE. RIDGEWOOD
SELECT COKE - OIL - RED ASH - BLUE COAL

Tel.: LInden 2-2594 Tel.: ELizabeth 2-0857
BUDRECKIŲ
Laidotuvių Biuras
Geriausiai patarnauja visais reikalais
242 So. Wood Avenue, Linden, New Jersey
105 Second Street Elizabeth, New Jeresey

VIENYBĖ

BROOKLYNO LIETUVIŲ PROFESIONALŲ DRAUGIJOS VAKARIENĖ

Vakarienės pelnas skiriamas lietuvių kalbos kursams Columbia universitete palaikyti

Dar vieną kartą Brooklyno lietuviai turėjo progos įsitikinti, kad didesnius darbus galima atlikti tik veikiant vieningai.

Per keleta metų gyvuojančios organizacijos, dirbdamos atskirai, šiuom kart susivienijo Lietuvių Studentų Alumnų Klubas, Profesionalų Draugija ir Ramovės Klubas, Hotel Granada, Brooklyne surengė bankietą su šokiais šeštadienio vakare, sausio 29 d., kurio pelnas skiriamas lietuvių kalbos studijoms, sukūrimui stipendijų neturtingiems lietuvių jaunuoliams lankantiems Columbia universiteto lietuvių kalbos pamokas, kurias veda dr. J. Rimavičius.

Komiteto nariai: dr. A. Petrikas — pirmininkas, Vytautas Vizbara, Kazys P. Vilniškis, Viktoras Semonas, Kazys Lelis, dr. E. Žukauskas, Gendruta Misevičiūtė, Stasė Jurevičiūtė, priimdinėjo besirenkančią rinktinę publiką. Vakarienė prasidėjo apie dešimtą valandą dalyvaujant porai šimtų su viršum žmonių, kurių tarpe matėsi profesionalų: daktarų, inžinierių, kunigų, advokatų, rašytojų, ekonomistų, mokytojų, tautininkų, socialistų, komunistų, sklokininkų, dainininkų, artistų ir kitų.

Bankieto metu buvo programa. Dr. A. Petrika, pirmininkas atidarė programą su trumpa kalba, perstatė vakaro vedėju Petrą Baziliauską. Columbia universiteto profesorius Manning, dr. J. Rimavičių lietuvių kalbos mokytoją minėtame universitete, Lietuvos gen. konsulą Budrį. Pasakęs gražią kalbą ragino jaunimą mokytis savo tėvų kalbos ir susipažinti su Lietuvos praeitimi — studijuoti istoriją. Ypatingai pažymėtinas faktas, kad konsulas Budrys paaiškino, kad Lietuvoje, Lietuvai atkovojus nepriklausomybę, renkama įvairios liekonas iš praeities ir, kad ligi šiol yra surinkta daugybė eksponatų, prie Lietuvos Universiteto, kurie įrodo, kad lietuviai gyveno keturiolika tūkstančių metų prieš Kristaus gimimą.

Dainininkas Hoffmanas, skambinant p-lei M. Žudžiūtei, sudainavo vieną dainą angliškai ir Petrausko Tykiai, tykiai Nemunėlis teka...

Avižonio orkestras grojo šokiams.

Kiek mane rengėjai painformavo, iš parengimo pelno liko šimtas su viršum dolerių, lietuvių kalbą studijuojantiems stipendininkams.

A. B. Strimaitis

NAUJOSIOS GADYNĖS METINĖ VAKARIENĖ

Pereitą sekmadienį Grand Paradise salėje, Grand St., Brooklyne įvyko savaitraščio Naujosios Gadynės metinė vakarienė. Buvo kalbų ir dainų. Laikraščio administratorius ta proga susirinkusiems pranešė, kad Naujosios Gadynės skaitytojų skaičius daugėja. Vakarienės nuotaika buvo jauki ir smagi.

New Yorko policija suiminėja visus įtariamus asmenis

Pereitos savaitės pabaigoje New Yorko policija pradėjo suiminėti visus įtariamus asmenis, buvusius kalinius ir šiaip asmenis turinčius kriminalinius rekordus. Šeštadienį buvo suimta 483 žmonės, o vakar ir užvakar apie 600 žmonių. Iš viso iki šiol sulaikyta ir tardoma suviršum 1,000 žmonių.

Kaip žinoma, vėliausiu laiku, ypač New Yorke, įvyko labai daug vagysčių, policininkų užpuldinėjimų ir šiaip visa eilė kriminalinių nusikaltimų.

Policija dabar pasiryžo New Yorką išvalyti nuo visokio nepageidaujamo gaivalo.

Ruošiasi kovai. — Naujasis New Yorko miesto valstybės gynėjas Thomas E. Dewey, kuris, kaip atvaizduota šiame sarže, pasiraitojęs rankoves ruošiasi New Yorką valyti nuo visokių raketierių, kriminalistų, kyšininkų ir kito nepageidaujamo gaivalo. Kai kurie spėlioja, kad po metų, kitų, Dewey bus išrinktas New Yorko valstybės Gubernatorium.

RADO NUŽUDYTĄ MOTERĮ

Long Islando policija užtiko negyvą moterį Rita White Schwartz, savo name, 155 Walnut St., Long Beach, L. I. Policija spėlioja, kad moteris buvo nužudyta. Lavonas turi kovos žymių: akys juodos ir ant kitų kūno dalių yra įdrėskimų ir kitų kovos žymių.

DVIRAČIAIS VAŽINĖKITE ATSARGIAI

Labai dažnai gatvėse matome žmones važinėjančius dviračiais. Šiandien, kada miesto gatvėse būna didelis automobilių judėjimas, važinėti dviračiu yra pavojinga. Todėl patartina visiems dviračio mėgėjams visuomet dviračiais važinėti anksti iš ryto ar tokiu dienos metu, kada nebūna didelis automobilių judėjimas.

Kiekvienas dviraits turi turėti skambutį ir jeigu juo važinėjama tamsoje, tai priešakyje turi būti žibintuvas, o užpakalyje raudonas žibintuvėlis arba raudonas reflektorius, kurį galima matyti iš 500 pėdų atstumos.

Dviem asmenim važiuoti ant vienviečio dviračio draudžiamam, nes tai yra pavojinga.

Važiuojant dviračiu visuomet reikia laikytis tų pačių taisyklių, kaip ir automobilių šoferiams.

Važinėkite dviračiais kiek tik norite, bet visuomet būkite atsargūs ir prisilaikykite trafiko taisyklių. 92

GAISRUOSE SUŽEISTA 26 ŽMONĖS

Harleme, N. Y. ir Freehold, L. I. įvyko dideli gaisrai, kuriuos gesinant sužeista 26 žmonės, daugiausiai ugniagesiai. Keletas ugniagesių vos neužtroško nuo dūmų. Šeši žmonės gydomi Bellevue ligoninėje.

Laivakorčių Agentų Sąjungos rengiamos ekskursijos

Lietuvių Laivakorčių Agentų Sąjunga šiais metais nutarė rengti šias ekskursijas į Lietuvą:

1. — Laivu S. S. Europa, gegužės 3 d. per Bremeną į Kauną ir Klaipėdą. 2. — Laivu S. S. Gripsholm, gegužės 28 d., į Klaipėdą be persėdimo. 3. — S. S. Britanic, birželio 11 d. iš New Yorko į Klaipėdą ir Kauną. 4. — S. S. Aquitania, birželio 18 d. iš New Yorko į Klaipėdą ir Kauną. 5. — S. S. Gripsholm, liepos 1 d. per Gothenburgą į Klaipėdą ir Kauną. 6. — S. S. Aquitania, liepos 16 d. iš New Yorko į Klaipėdą ir Kauną.

Įsigykite naują angliškai-lietuvišką žodyną ir Lietuvos žemėlapį

Vienybės administracijoje yra gauti naujieji A. Herlito angliškai-lietuviški žodynai, kurie parduodami po $2.00. Žodynai labai parankaus formato ir apdaryti.

Taip pat galima gauti naujuosius Lietuvos spalvotus žemėlapius po $1.00.

Siunčiant užsakymus per paštą pridėkite 15 cetnų pašto išlaidoms.

Užsakymus siųskite Lithuanian Press Comp., Inc., 193 Grand St., Brooklyn, N. Y.

SKAITYKITE IR KITIEMS PATARKITE SKAITYTI VIENYBĘ

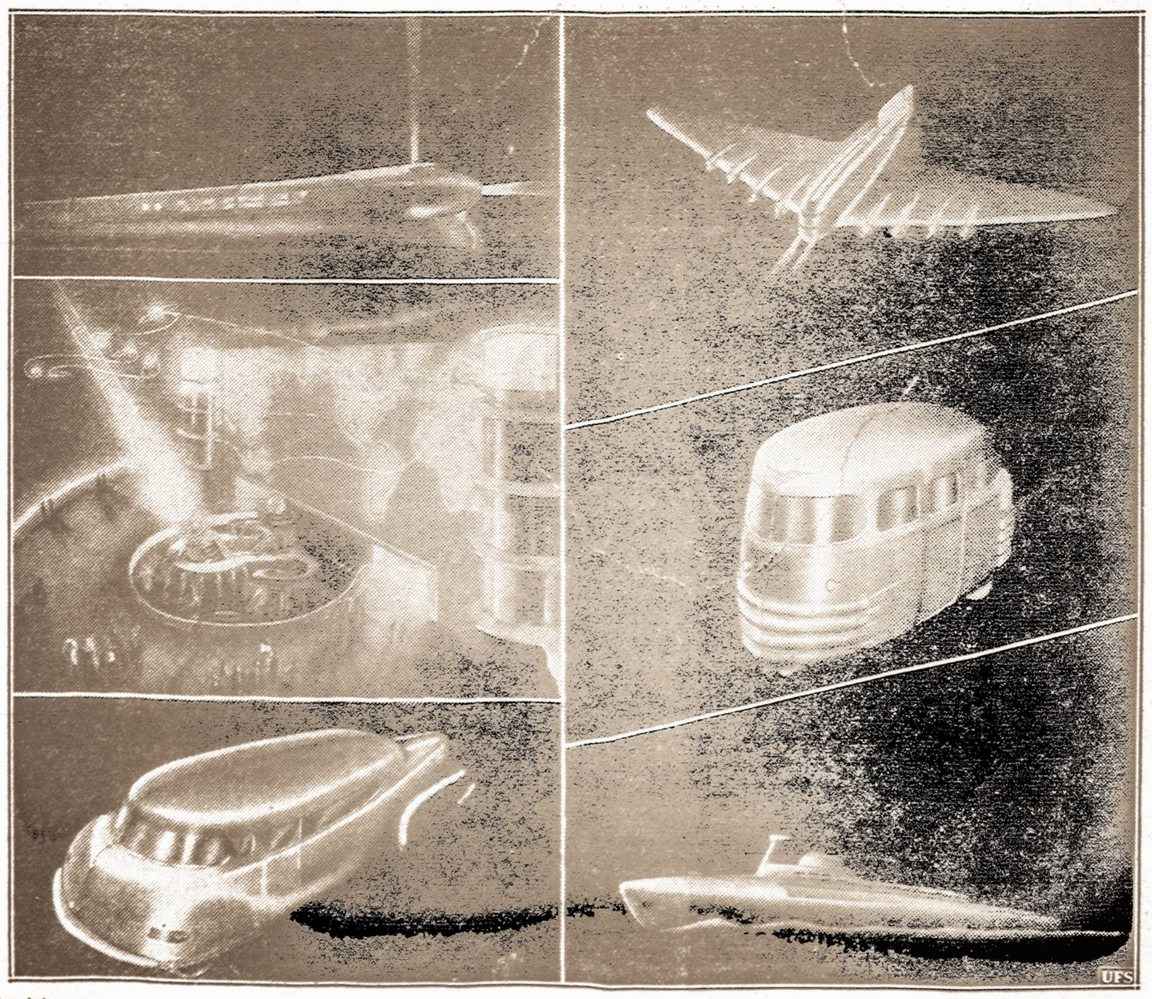

Ateities transportacija. — New Yorko pasaulinėje parodoje 1939 metais bus išstatyti ateities riedamosios medžiagos ir susisiekimo priemonių modeliai. Dešinėje viršuj: Kaip atrodys ateities geležinkelio traukinys, viduryj: iššaujama stratosferinė raketa ir apačioj: ateities automobilis. Viršuj dešinėje: aštuonių motoro milžiniškas lėktuvas, viduryje: ateities teksi automobilis ir apačioje dešinėje: milžiniškas ateities keleivinis laivas. Kaip žinoma, 1939 metų New Yorko parodoje bus daugiausiai vaizduojama ateitis ir progresas.

Vienybės Dienraščio Metinis Koncertas
Vasario 13 d., 1938 M.
LABOR LYCEUM SALĖJE

TARZANAS IR AFRIKOS ŽMOGVAGIAI

Edgar Rice Burroughs

152. Kai Kavandavanda užsimojo peiliu smarkesniam smūgiui, už durų pasigirdo baisūs riksmai: "Kavandavanda! Gelbėk mus, gelbėk!" Nustebęs Kavandavanda sulaikė savo ranką. Jis suprato, kad kas nors baisaus atsitiko.

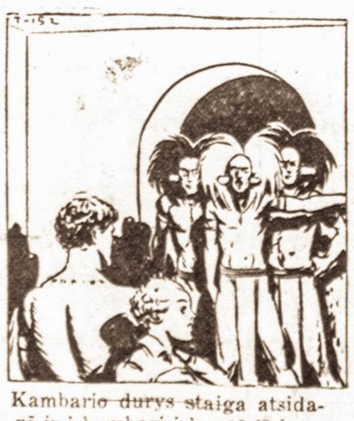

Kambario durys staiga atsidarė ir į kambarį įsiveržė išsigandusių karių būrys. "Kaip drįstate kliudyti Kavandavandai? Eikite lauk!" piktai suriko jų valdovas. Bet išgąsdinti kavurai tik šaukė ir nesijudino iš vietos.

"Ko jūs čia atėjote?" paklausė Kavandavanda. "Numirėliai skraido ore! Jie atlėkė mums atsilyginti! Eik ir mesk ant jų prakeikimo burtus, Kavandavanda!" Tuomet valdovas atsakė: "Gerai, aš eisiu pažiūrėti. Veskit ir mergą".

Kai visi išėjo į kiemą, Janė pamatė iš aukštai besileidžiančius du vyrus su parašutais. Gailestis suspaudė jos širdį matant, kaip tiedu drąsuoliai leidžiasi tiesiai į mirties nasrus, nors ir nežinojo kas jie.

Kas bus toliau — žiūrėkite kitame Vienybės numeryje

Clement Voketaitis
ADVOKATAS
50 COURT STREET,
Brooklyn, N. Y.
Tel.: Triangle 5-3622
168 GRAND STREET,
Tel.: Evergreen 8-7179

Dr. H. MENDLOWITZ
Perkėlė savo Williamsburgo ofisą į
522 BEDFORD AVE
netoli Taylor St.
BROOKLYN, N. Y.
Tel. EVergreen 7-1312
PRIEMIMO VALANDOS:
nuo 1 val. iki 3 val. p. p.
ir nuo 7 v. vak. iki 8 vak
FLATBUSH OFISAS:
2220 Avenue J

Aidone
FOR Almost Immediate Relief of COLDS, HEADACHES, NEURALGIA AND MUSCULAR PAINS
NOVOGEN LABORATORIES BROOKLYN, NEW YORK
Jeigu Jums skauda galvą naudokite AIDONE
Jeigu nušalot, naudokite AIDONE
Jeigu kenčiat nuo neuralgijos ir muskulų gėlimų, naudokite AIDONE
Jeigu turite karštį, naudokite AIDONE
AIDONE galite gauti FRANK A. URBONO ir kitose vaistinėse
FRANK A. URBONO VAISTINĖS
151 Metropolitan Avenue, Brooklyn, N. Y. Tel. Evergreen 4-8213
61-02 Grand Avenue, Maspeth, L. I. Tel. Havemeyer 8-2977

SKAITYKITE VIENYBĘ

SALDAINIŲ KRAUTUVĖ
Didelis pasirinkimas geriausių saldainių dėžese iš Amerikos. Taip pat galite gauti saldainių ir iš LIETUVOS
Namie gaminti ledai (Ice Cream)
Geriausi užkandžiai
ALUS IŠ KRANO IR BONKUTĖMIS
JUOZAS GINKUS
495 Grand Street, Brooklyn, N. Y.
EVERGREEN 7-2306

"GARSAS" BAKERY
A. Šrupskis, savininkas
Tel. Evergreen 8-7027
PIRMOS RUSIES LIETUVISKA DUONA
64-66-68 So. 2nd Street Brooklyn, N. Y.
Kepa visokias Duonas ir Pyragaičius
VEŽA KRAUTUVĖMS. SIUNČIA PAŠTU IR EKSPRESU

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

MATTHEW P. BALLAS
(BIELIAUSKAS)
660 Grand St., Brooklyn, N. Y.
NOTARY PUBLIC Tel. STagg 2-5843

STEPHEN AROMISKIS
(ARMAKAUSKAS)
423 Metropolitan Av., Brooklyn, N. Y.
Tel. EVergreen 7-4335 Koplyčia Laidotuvėms

A. RADZEVIČIUS IR SŪNUS
402 Metropolitan Av., Brooklyn, N. Y.
TEL. STAGG 2-4409

A. VALANTIEJUS
54-41 — 72nd St., Maspeth, N. Y.
NOTARY PUBLIC Tel. Newtown 9-4464

BARRY P. SHALINS
(ŠALINSKAS)
84-02 Jamaica Av., Brooklyn, N. Y.
Tel. Virginia 7-4499 Koplyčia Laidotuvėms

JUOZAS GARŠVA
231 Bedford Av., Brooklyn, N. Y.
KOPLYČIOS LAIDOTUVĖMS
Tel. EVergreen 8-9770

Visi šie laidotuvių direktoriai išnuomoja automobilius įvairiems reikalams